ОБЩИНСКИ СЪВЕТ-Велинград
Вх. № 971
Дата 10.12.2014 г.

РЕСУРС – 1 - АД

гр. ПЛОВДИВ
ул. Здравец №5

изх.№ ИП-67/08.12.2014 г.

ДО
РИОСВ
гр.ПАЗАРДЖИК

Копие: Кмета на Община Велинград
Кмета на с. Кръстава, Община Велинград
Общински съвет на Община Велинград

ОТНОСНО:Обществено обсъждане на доклад за ОВОС на инвестиционно предложение "Добив и преработване на волфрамсъдържащи руди от находище "Грънчарница - Център", с. Кръстава, община Велинград, област Пазарджик.

Уважаеми господин ГЕШЕВ,

В изпълнение на чл.17 (5) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 3 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 29 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 3 от 2011 г.) на глава пета „Организиране на обществено обсъждане на доклада за ОВОС" от Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда ,

Приложено Ви изпращам следната информация:

1.Писмено становище по предложенията, препоръките, мненията и възраженията в резултат на проведеното на 27.11.2014г. и на 28.11.2014г. Обществено обсъждане на доклад за ОВОС на инвестиционно предложение "Добив и преработване на волфрамсъдържащи руди от находище "Грънчарница - Център", с. Кръстава, община Велинград, област Пазарджик- на хартиен носител.

С уважение:

"РЕСУРС 1" Пловдив АД

Изпълнителен Директор:.....
/инж.Г. Налджиев/

08.12.2014год.
Гр.Пловдив

Отговори

на получените становища в процедурата «Обществени обсъждания» в с.Кръстава (27.11.2014 г.) и в гр. Велинград (28.11.2014 г.) на ДОВОС на Инвестиционното предложение на «Ресурс - 1» "Добив и преработване на волфрамсъдържащи руди от находище "Грънчарица център"

В табличен вид предоставяме информация за постъпилите становища от организации и физически лица по ИП. Отчитайки начина на депозирането им в Община Велинград, РИОСВ – Пазарджик и „Ресурс 1" обобщаваме получените становища в определена последователност:

- Значителна част от становищата са аналогични по съдържание, препоръчани от „координационен център" в социалната INTERNET – мрежа и са критични по отношение реализацията на ИП;

- Получени са „пакети" от становища от сдружения, организации и граждани с общ текст, на които отговорите е целесъобразно да бъдат интегрирани. По тези причини в табличната информация в колона 1 сме обобщили подателите на становищата, според мотивите на подкрепа, или изказаните критични бележки към ИП;

Конкретните „пакети" от становища са както следва:

- ***От туристически сдружения и фирми (31 становища) в „препоръчания" в мрежата „кратък" или „подробен" варианти. Отговорите предоставяме не в общия им „пакет", а като съдържание, отговарящо на тяхната съдържание.***
- ***Шест „пакетни" становища от физически лица, на които отговорите са систематизирани според съдържанието им;***
- ***Седем становища от физически лица с близко съдържание до цитираните по-горе;***
- ***Десет обобощени становища (в съкратен вариант) от друга „протестираща" група от граждани;***
- ***37 обобщени становища (в съкратен вариант) на граждани;***
- ***В община Велинград са получени общо 106 становища, а в залата, където е проведено общественото обсъждане във Велинград – 9 бр.;***
- ***Постъпили становища-63бр. от РИОСВ (Изх. Номер КД-01-4225/02.12.2014г.)***
- ***В «Ресурс 1» АД са постъпили 19 бр. становища;***
- ***След представяне на ДОВОС за консултации и обсъждане са постъпили подписки, както следва:***

  - Подписка получена в Община Велинград с 201 подписа;

  - Подписка получена в «Ресурс 1» АД с 63 подписа;

  - Подписка в района на с. Кръстава – 1012 подписа.

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
Постъпили въпроси по време на общественото обсъждане от присъстващите в залата в град Велинград	***1.*** *С* протоколи от изпитване *№5739/04.03.2014г.и № 5743 от 05.03.2014* г. „Евротест-контрол"- София е дало резултати за съдържанието на химични елементи в подземни и повърхностни води. В заключението на протоколите се казва, че резултатите се отнасят само за изпитваните образци. От кого, кога и по какъв начин са взети пробите? Имало ли е представител на Община Велинград, РИОСВ, ВиК или някой друг при вземане на пробите. Имало ли е представител на възложителя при вземането на пробите?	***Отговор на въпрос 1.*** *Пробите са взети от представител на „Евротест контрол" ЕАД както следва:* ***За № 5739/04.03.2014*** *- с протокол № 22-2/18.02.2014, съгласно БДС ISO5667-14:2002. Пробите са постъпили в лабораторията за изпитване на 18.02.2014 г. (заявка вх. № 256/18.02.2014 г.). № на образеца по вх- изх. Дневник е Проба № МП-1, лаб. № 1401208, взета от р. Грънчарица с посочени координати: N 41^{0}56'24" и E 23^{0}51'53".* *Изпитването е проведено от Д. Лазарова, В. Неделчева, инж. С. Михайлова и Т. Николова с положени подписи. Протоколът е разписан и от Ю. Акрабова – Директор на дирекция „Изпитвателна лаборатория".* ***За № 5743/05.03.2014-*** *с протокол № 22-1/18.02.2014, съгласно БДС ISO5667-11:20011. Пробите са постъпили в лабораторията за изпитване на 18.02.2014 г. (заявка вх. № 255/18.02.2014 г.). № на образеца по вх- изх. Дневник е Проба № ПВ-1, лаб. № 1401207, взета от находище „Грънчарица" – подземни води от самоизлив с посочени координати: N 41^{0}56'09" и E 23^{0}51'43".* *Изпитването е проведено от инж. Г. Йорданова,, В. Неделчева, инж. С. Михайлова и Т. Николова с положени подписи. Протоколът е разписан и от Ю. Акрабова – Директор на дирекция „Изпитвателна лаборатория".* *И в двата протокола от изпитване са отбелязани подробно методите на изпитване.* ***При опробването са присъствали:*** *Доц. д-р И. Груев – ръководител на екипа по ДОВОС, доц. д-р П. Лесидренски – член на екипа по ДОВОС (раздел повърх. води), инж. И. Стоянов - член на екипа по ДОВОС (раздел подз. води), инж. Г. Налджиев Изп. Директор на„Ресурс –1".* *Не е имало представител на Община Велинград, РИОСВ, ВиК или някой друг при вземане на пробите, тъй като съгласно изискванията за опробване и идентифициране на съставите на води, отпадъци, качество на въздуха е задължително да се извършват от Акредитирани лаборатории.* *„Евротест контрол" ЕАД има сертификат за акредитиране , рег. № 9 ЛИ/21.01.2014 г., валиден до 31.05.2016 г.издаден от „БСА", съгласно изискванията на стандарт БДС EN ISO/IEC 1725:2006.*

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	2. В протокол за изпитване на отпадъци *№ 5888 от 20.03.2014* год. е отбелязано че пробата е предоставена от възложителя Ресурс 1 АД. Кой, кога и по какъв начин е взел пробите? Имало ли е представител на Община Велинград, РИОСВ, ВиК или някой друг при вземане на пробите? Защо, след като представители на лаборатория Евротест-контрол" са "БИЛИ" на място за да вземат проби от повърхностни и подземни води не са взели проби и от отпадъците? По какъв начин ще ни убедите, че пробите, предоставени от вас са именно от находище Грънчарица-център ? Защото и в този протокол е записано, че резултатите се отнасят само до предоставените от Възложителя проби?	***Отговор на въпрос № 2*** *Да, пробите са предоставени от Възложителя. Тъй като не е започнала експлоатация на рудника, пробата е подготвена за анализ чрез осредняване на скалната маса от отделни проби от сондажни ядки, получени при проучвателните дейности в лабораториите на «Евротест Контрол» ЕАД. Конкретно - с цел идентифициране състава на нерудната скална маса (стерил) и възможността за генериране на киселинни води, Инвеститорът е предприел конкретни действия:* • *Подготвена и осреднена от "Евротест-контрол" ЕАД е представителна проба (около 5 kg) от 7-те броя сондажни проби нерудна скална маса, която е предоставена на акредитирана лаборатория ("Евротест-контрол" ЕАД - София) за изследване съгласно изискванията на Наредба № 6/27.08.2013 г. – Приложение № 1 към чл. 37, ал. 1, т. 2, букви "а" - "в" (респективно проектна евронорма prEN 15875);* • *В "Евротест-контрол" ЕАД е извършен пълен AES – ICP анализ с определяне на 35 елемента (Ag, Al, As, B, Ba, Be, Bi, Ca, Cd, Co, Cr, Cu, Fe, Ga, K, La, Li, Mg, Mn, Na, Ni, P, Pb, Sb, Sn, Sr, Te, Ti, Tl, V, W, Zn, Zr, Y) – виж Протокол № 6.1 2005/24.03.2014 г. на "Евротест-контрол" ЕАД, представен в Текстови приложения № 3.* • *В "Евротест-контрол" ЕАД и извършен пълен силикатен анализ с определяне на 11 съединения (– виж Протокол № 5888/24.03.2014 г., т. 3, представен в Текстови приложения № 3;* • *Подготвени са и са анализирани (за 19 елементи и съединения), в лабораторията на КЦМ АД - Пловдив, 7 отделни проби от сондажни ядки, на различна дълбочина, получени при проучване на находището (виж Текстови приложения № 3) ;* *Анализите в лабораторията в КЦМ АД са извършени с цел проверка за възпроизводимост и надежност с резултатите от "Евротест-контрол" ЕАД.* *Следва да се отбележи, че минния отпадък «инертна скална маса» не е разхвърлян по площадката и не може да се опробва по начина по който са опробвани водите, които са налични в района.* *Съмненията за автентичност на пробите са несъстоятелни, т. к. на настоящия етап, няма друг «източник» на генериране на скалния отпадък, освен ядките от сондажните изследвания.* *Пробите са постъпили в лабораторията за изпитване на 12.02.2014 г. (заявка вх. №*

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
		213/12.02.2014 г.). № на образеца по вх-изх. Дневник е Проба № 1, лаб. № 1400939. *Пробата от отпадък е предоставена на „Евротест Контрол" ЕАД от доц. д-р И. Груев – ръководител на екипа по ДОВОС, и инж. Г. Налджиев – Изп. Директор ня „Ресурс – 1".* *Не е имало представител на Община Велинград, РИОСВ, ВиК или някой друг при предаване на пробата на „Евротест Контрол" ЕАД, тъй като съгласно изискванията за опробване и идентифициране на съставите на води, отпадъци, качество на въздуха е задължително да се извършват от Акредитирани лаборатории. „Евротест контрол" ЕАД има сертификат за акредитиране , рег. № 9 ЛИ/21.01.2014 г., валиден до 31.05.2016 г.издаден от „БСА", съгласно изискванията на стандарт БДС EN ISO/IEC 1725:2006.* *Изпитването е проведено от Д. Лазарова, инж. С. Таскова, В. Неделчева, инж. С. Михайлова и инж. Р. Маркова с положени подписи. Протоколът е разписан и от Ю. Акрабова – Директор на дирекция „Изпитвателна лаборатория".* *И в двата протокола от изпитване са отбелязани подробно методите на изпитване.*
	3. В протокол *№ 210-1252* на регионална лаборатория Пловдив за изпитване на атмосферния въздух пише че пробите са взети ПРЕД сградата на Общината? Защо не са направени проби и на други места, включително на Кръстава и Грънчарица - Център. Тук също е записано че пробите се отнасят само за изпитваните образци. Трябва ли всички жители на общината да се струпаме да живеем пред сградата на Общината за да дишаме чист въздух?	***Отговор на въпрос № 3*** *Местоположението на пробните точки се определя от КО. Данните от протокол № 210-1252 са цитирани в ДОВОС, за да се оцени „фона" на КАВ, който е необходим за последващата сравнителна оценка в процеса на експлоатация на обекта. По тези причини не считаме за необходимо да са извършение измервания в района на с. Кръстава и „Грънчарица Център".*
	4. Възложителят е предложил два варианта за транспорт до ОФ Елшица. Вие наясно ли сте, че през зимния период Пътищата Белово - Юндола който е част от маршрут 1 и Велинград -Сърница част от маршрут 2 са забранени през по-голямата част от времето за движение на автомобили с ремаркета и полуремаркета и автомобили над 20 тона общо	***Отговор на въпрос № 4*** *Определени ограничения причиняват снеговалежите, респективно снего-навяванията през зимния период, които могат да блокират достъпа до рудника за определено време. Черния път между Кръстава и път № 843 Велинград - Сърница), по всяка вероятност не се поддържа от общинските власти през зимата, така че най-вероятно това ще е грижа на концесионера.* *Трудно е да се цитират данни за*

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	тегло.Това означава ли че вие ще нарушавате забраните или за вас няма да важът, ИЛИ през зимата просто мината няма да работи? **5.** На общественото обсъждане в Кръстава вие заявихте, че отчисленията от концесионната такса за община Велинград ще бъдат в размер на 500-600 000 лв. Знаете ли колко са отчисленията от курортна такса в бюджета на общината към този момент? И наясно ли сте че вашата концесионна такса просто ще 'Замести в бюджета на общината приходите от курортна такса?	*продължителността на забраната за движение през зимния период. Тези ограничения се налагат при извънредни зимни обстоятелства. Извън тези природни катаклизми, рудникът ще работи* ***Отговор на въпрос № 5*** *Считаме, че въпросът не се отнася до конкретното ИП. Не е в обхвата на ДОВОС анализът на курортните такси на общината.Този въпрос следва да се отнесе към самата Община.*
Владимир Симеонов, гр. Бяла и други становища със същите мотиви и текст **А. Каблешкова** **Анна** **Лъчезар Георгиев, гр. Димитровград** **Бъди промяната, Пазарджик** (budi.pazardzhik@live.com **Д-р Десислава Алексова, Божурище, МВБУ – гл. асистент** **Цветелина Георгиева, гр. Лом** **Георги Георгиев, гр. Стара Загора** **Златина Пачилова, гр. Пловдив** **Милен Атанасов** **Стоян Лазаров, гр. София** **Петър Добрев, Велинград** **Христина Иванова, гр. Търговище**	ДОВОС не е съобразен с ОУП на община Велинград и Стратегията за развитие на община Велинград за периода до 2020 г. ИП трябва да е в синхрон със стратегически документи, приети от органите на местната власт, след обсъждания. В района на „Грънчарица център" в ОУП са предвидени екопътеки. Рудодобивът би застрашил и стратегическите цели на	**Не се приема**. Съгласно действащата нормативна уредба в Р. България разработването на ДОВОС е определено в ЗООС (Приложение 1 и 2), като не е отбелязано, че ИП трябва да бъде съобразено с ОУП, т. е. регламентираните процедури по ОВОС не предвиждат ограничения по отношение на взаимната връзка ОУП – ДОВОС. В Доклада са отчетени намеренията на общинските власти за изграждане на предвижданият обходен път (№II-84 Септември - Велинград - Разлог - Банско), като мероприятие на Общината за извеждане на транзитното автомобилно движение извън града и подобряване на пътната инфраструктура. ("Доклад за оценка на съвместимостта на Общ устройствен план на община Велинград ...", м. юни 2012 г. **Не се приема** При направените проучвания в процеса на изготвяне на ДОВОС не бе открит конкретен картен, текстови или снимков материал, маркиращ екопътеките. Местоположението на площадката с наземните съоръжения, нейната площ (17.54 ха) и състоянието на съществуващия път за с. Кръстава едва ли представляват интерес за туристите. Промишлената площадка, която ще бъде под контрол (оградена) представлява 3.1 % от концесионната площ на цялото находище «Грънчарица» (560.3 ha), съответно 5.8 % от концесионната площ на "Грънчарица център" (303 ha). **Не се приема** Представеният доказателствен материал в

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
Елена Шопова, гр. Велинград **Таня Щерева – Абубакар** **Мартина Ангелова, гр. София** **Нели Николова, гр. Несебър** **Владимир Симеонов, гр. Бяла**	Велинград и Ракитово, както и „Юндола".	ДОВОС за въздействието върху компонентите и факторите на околната среда в процеса на строителство и експлоатация не предполага конфликт със стратегическите цели на Велинград и Ракитово, както и на „Юндола". Нещо повече, съгласно становището на РИОСВ – Пазарджик, Ракитово и „Юндола" (на разстояние 15 км по въздушна линия и на 30 км по шосе) не са засегнати общини, поради което обществените обсъждания се проведоха в с. Кръстава и Велинград.
Даниела Желева, гр. София **Елена Александрова, гр. Велинград** **Десислава Минчева, гр. София** **Калоян Вангелов, гр. София** **Маргарита Бакарска, гр. Велинград** **Силвана Младенова, гр. София** **Мартина Ангелова, гр. София** **Христо Величков, гр. Пловдив** **Веселина Миронова, гр. Видин** **Зорница Михайлова, гр. Берковица** **Ивайло Любенов, гр. Монтана** **Милен Атанасов** **Григорий Вазов, гр. София** **Национална Асоциация по СПА и уелнес туризъм „Дотел" ЕООД** **Туристическа агенция „Ентърпрайс Травел" ЕООД** **Ер София ООД**	Не са изяснени причините за спиране на геоложките проучвания през миналия век.	**Не се приема** В ДОВОС е представена подробна информация (т. 2.2.1 - Общи сведения за находището) за проучването през минал период от време (1920–2008 г). Изясняване на причините за спиране на геоложките проучвания през миналия век са извън обхвата на оценката за въздействие върху околната среда. Обективните причини за прекъсване на дейностите по находище «Грънчарица" са, че след 1990 г. започва радикално преструктуриране на промишлеността в страната. Рязко спадат инвестициите в минната и металургичната проми-шленост, както и не са уточнени правила за приватизация и концесионно право, съответстващи на пазарната икономика. Фалиралата планова икономика и липсата на финансиране и инвестиции блокираха разработката. Друга причина са използваните методи за проучване, установяващи контура на находището и състава на волфрамовата руда. Характеристиките на находището са прецизирани (по съвременни методи) през 2003 г. от "КЦМ 2000" АД Извършени са геологопроучвателни работи в периода 2003 - 2006 г., които са завършили с представяне на Геоложки доклад и с Решение на СЕК при МОСВ за утвърждаване на запаси и ресурси от волфрам съдържащи руди (Протокол № НБ-73 от 06.12.2006 г.), които се отличават от старите проучвания. Това, че не се реализира първоначалния проект, не изключва възможността да се разработи нова концепция за разработка на находището, при гарантиране на пълно съответствие с най-добрите налични техники, щадящи околната среда и здравето на населението. Трябва да се отчита и обстоятелството, че настоящото ИП се отнася само за експлоатация на "Грънчарица Център", а не за цялото месторождение.

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
Пламена Милева, гр. Пловдив **Национален туристически клъстър „Български пътеводител"** **Мария Вълкова, Велинград** **„ВИТА" ЕООД, Л. Крантев, Велинград**	Да се даде публичност на предишни изследвания на БАН, изследвали екологичните рискове и довели до спиране на всички дейности по проучването и добива на волфрамова руда.	**Не възразяваме да се даде публичност на предишни изследвания на БАН**. Не приемаме становището, че тези изследвания са спрели дейностите по „Грънчарица Център", тъй като цитираните изследвания не са проведени методично в съответствие със съвременните изисквания за оценка на въздействие върху околната среда по действащото законодателство, което е изцяло транспонирано с това в ЕС. Несъстоятелно е мнението, че БАН са спрели усвояването на запасите по екологични причини През този период „процедурата ОВОС" е извън лексиката и познанията в българския език.
	Да се направи съпоставка на екологичните рискове и икономическите ползи от разработването на обекта от предишните изследвания и настоящия ДОВОС.	**Не се приема** Съпоставката с екологичните рискове на предишни и настоящи изследвания и оценки не е задължително. Оценката за въздействие категорично трябва да съответства на действащите в момента на изготвяне на ДОВОС нормативни документи в РБ. Икономическият анализ не е обект на ДОВОС.
	Към „стандартния текст" на становищата на горните автори се добавя: Представителите на трите рехабилитационни болници: Добивът на руда ще замърси с токсичен коктейл района и ще увеличи заболяванията. Вместо да лекуваме пациентите, алчни за печалба другоземци ще ги разболяват и прогонват.	Твърдението не е подкрепено с факти, докато в ДОВОС има достатъчно обосновани факти, които го отричат.
	Недопустимо е да се разреши добив и преработка на руда със съпътстващи площадки за отпадъци в близост до р. Грънчарица, тъй като ще се влоши качеството на питейната вода за целия регион, включително яз. „Батак", независимо от предвидените пречиствателни съоръжения.	**Не се приема** Допустимостта на минните дейности на находището се определя от конкретните данни за въздействие върху околната среда и съответствието им с нормативните документи. Авторът на становището не е разбрал, че преработка на рудата на надземната площадка на находището не се предвижда. Същото се отнася и за „площадки за отпадъци" – предвижда се само едно насипище за инертна скална маса и едно депо не за отпадъци, а за хумус. Управлението на отпадъците, генерирани от минните дейности в находището "Грънчарица център", са в съответствие с изискванията на Директивата 2006/21/ЕС на Европейския парламент и на Съвета за Европа за управление на отпадъци от добивната промишленост. За депониране на нерудния стерил се предвижда открита площадка, която трябва да отговаря на всички изисквания на Наредба № 6/2013 г., където се регламентира и депонирането на инертни

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
		отпадъци. На основата на наличните данни за химически и минераложки състав, подлежащата на депониране инертна скална маса от рудника трябва да се отнесе към групата скални маси, които не генерират киселина (сулфидна сяра под 0,1 %). Независимо от този факт, в ИП се предвиждат специални мерки за защита на депото от формирани инфилтрати и въздействие върху почви и повърхностни води: - Изолиране на основата на депото и изграждане на дренажна система и карбонатен екран - Послойно депониране на скалната маса, с междинни екраниращи слоеве - Своевременно извършване на техническа и биологична рекултивация на откосите - Създаване на система за мониторинг, - Евентуално геотехнологично локално третиране с биопротектори на най-горния слой от депото след приключване на рудодобива; - След приключване на експлоатацията на рудника, за пълното стопиране процесите на окисление и излужване, откосите се затревяват и залесяват с толерантна растителност.
	В ДОВОС не са отчетени рисковете за питейни минерални води.	**Не се приема** Р. Грънчарица не е източник за ползване на питейни води. Независимо от това, предвидената пречиствателна станция за руднични води ще осигури качество на изпусканите води след нея, кондиционни по състав, регламентиран в изискванията на Наредба № 12/2002 г. , нормите на Стандарт за качество на подземни води (Наредба № 1/10.10.2007 г.) и ограничителните норми на Стандарт за качество на повърхностни води на Наредба № Н-4/14.09.2012 г.. Относно въздействието върху водите на яз. Батак – разстоянието до площадката е около 60 км по въздушна линия В ДОВОС са приведени доказателства за невъзможност за замърсяване на питейни минерални води, които са приети като правомерни от БДУВ Пловдив и Благоевград.
	Данните в ДОВОС са непълни по отношение броя на находищата за минерални води (само три находища, а те са 4).	**Приема се** В ДОВОС не е отбелязано находището Драгиново, което е на разстояние над 30 км от находище „Грънчарица Център" в посока СИ. Между двата обекта е разположен Велинград. Най-мрачните прогнози не могат да допуснат замърсяване на ПВТ „Драгиново".
	Липсва анализ по какъв	**Не се приема**

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	начин подземния добив ще засегне геоложкия разлом, оформил находищата на минералните води.	В ДОВОС е дадена подробна информация за: - т. 5.3. Земни недра – геоложка основа и подземни богатства (т. 5.3.1 и т. 5.3.2) - Въздействие върху_земните недра (т. 5.3.3.) - Подземни води– хидрогеоложка характеристика (т. 5.2.2.) - Въздействия върху повърхностни и подземни води (т. 6.2.) - Прогнозна оценка за очаквани въздействия върху водите в района на инвестиционното предложение (т. 6.2.3.) - Земни недра – оценка на измененията в геоложката основа в резултат на реализацията на инвестиционното предложение (т.6.3.)
	Становището на БД Благоевград е непълно и неаргументирано.	**Не се приема** Оспорване становището на държавния компетентен орган за управление на водите в страната, Басейнова дирекция – Благоевград, без никакви конкретни аргументи не обоснована критика с цел загриженост за подземните богатства.
	В Европейската практика няма примери за съвместимост на рудодобив и термални курорти.	При обсъждането е представена фактология, касаеща подземния добив на волфрам-съдържащи руди. Рудник Mitersill в Австрия е разположен на около 30 км от Китцбюал, национален парк. Наистина в този район не са регистрирани термални извори, но авторитета и посещаемостта на Китцбюал като туристически и курортен център е извън всякакво съмнение. Напълно споделяме мнението, че Велинград е утвърден балнеологичен и СПА център не само с национална, а и с международна известност. Приведените доказателства в ДОВОС за въздействие върху околната среда в района при експлоатация на екологосъобразна технология, не създават предпоставки за накърняване на значимостта и авторитета на града, чрез компроме-тиране на лечебните свойства или съществуването на термалните извори.
	В ДОВОС няма данни за рисковете от планираните взривове в район, който е карстов и сеизмичен	**Не се приема** В План за управление на минните отпадъци, част от материалите по ДОВОС, е представена информация както за сеизмичността в района (I – IX степен по МШК), така и за свлачища, наводнения. Коефициентът за сеизмичност е Кс = 0.7. Предвидената система за разсредоточено взривяване (през определени интервали от време, а не залпово взривяване), целевото изграждане на целици в галериите, високата плътност (до 3.7 г/см^3) и якост (до 1150 кг/см^2) на рудният масив определят високи якостните

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
		характеристики на отработените рудничні галерии. Тези характеристики и предвиденото запълване на галериите с отработената скална маса, понижават значително риска от разрушителни последствия от земетресение. При оразмеряването на параметрите на съоръженията за минни отпадъци, ще се отчете възможната степен на сеизмично въздействие върху него. Критичен обект при земетресения са изградени хвостохранилища.. На площадката на „Грънчарица център" не се предвижда изграждане на хвостохранилище. Насипището за стерилна скална маса е съвсем друт тип съоръжение (съхранява се „сух" отпадък) , като площадката е обезопасена по нормативни изисквания.
	Недопустимо е праховото замърсяване на въздуха в Чепинската котловина.	**Не се приема** Прахово замърсяване може да се генерира от неорганизирани емисии от вътрешно-площадковия транспорт и превоза на руда до „Елшица". Като точков източник на организирани емисии се приема капиталната вентилационна система на рудника. Прахови емисии се генерират от него при изземване на рудната маса и при пробивно-взривните дейности. Тези обстоятелства ни дадоха основание да моделираме (Plume) имисионната ситуация при различните режими на работа в рудника. Резултатите показват, че максималните средногодишни концентрации на праховите имисии (ФПЧ10) съставляват само 1,35 % от нормата и се разпространяват на разстояние на 989 m извън площадката (Ситуация 1) и на 1555 m от емисионния източник (6,5 % от ПДК-нормата) за Ситация 2. По отношение на другите замърсители на въздуха, разпростра-нението е на същите разстояния за Ситуация 1 и Ситуация 2, а конкретните максимални стойноста са: Ситуация 1: NO_x – 4.75 % и под 0,01 % за CO и SO_2.. Ситуация 2: NO_x 7,45 % от нормата 0, 04 % за CO. Най-близкото населено място е с. Кръстава на разстояние 3.5 км от площадката, а Велинград на 18 км. В заключение - по отношение на интензитет и продължителност, въздействието върху атмосферния въздух се оценява като пряко, постоянно (под допустимите емисионни норми) с малък интензитет. Териториален обхват – локално, в границите на производствените площадки и на малки разстояния извън тях.

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	Предвиждат се значителни изменения на ландшафта в т.ч. почви, гори, ниви и пасища. Не е отчетено как това ще повлияе върху добива на екологично чисти продукти (горски плодове, билки).	**Не се приема** В ДОВОС е дадена подробна информация за: - Ландшафт – прогнозна оценка на въздействията (т. 6.5.) - Въздействия върху биологичното разнообразие и елементите на Националната екологична мрежа (т. 6.6.) - Прогнозна оценка на въздействията върху растителността и животинския свят от реализацията на инвестиционното предложение (т. 6.6.1). Не се отчита цитираната в ОВОС констатация, че при изграждането на надземните съоръжения няма да се засегне горски фонд. В становища на кмета на с. Кръстава и Велинград не се отбелязва събирането на билки и горски плодове и производството на екологично чисти продукти като съществен поминък.
	Изразява се категорично несъгласие с предвидените в ДОВОС транспортни варианти.	**Приема се частично** В ДОВОС е отбелязано, че транспорта на руда от находището е един от съществените, но решими проблеми. В анализа за транспортните дестинации за превоз на руда е отчетена и се подкрепя идеята на общинското ръководство, за да се избегне преминаването през Велинград, да се изгради и организира транспорт по обходен път (Септември - Велинград - Разлог). В ДОВОС е записано: «...Ако не се изгради обходен път на Велинград, за курсовете на "пълните" самосвали през града временно ще трябва да се ползва маршрут по обходния на Велинград път през промишлената зона на града, при намален график от само 24 пълни курса, два заедно движещи се самосвала - 4 курса/час. При така предлаганата схема с три автотранспортни трасета общото натоварване се поделя максимум до 16 "пълни курса" на ден, или по два заедно движещи се самосвала (или самосвал с ремарке), с 2-3 минути през 1,5 часа преход през населено място. По същата схема може да се разпределят и обратните "празни курсове" на самосвалите...». В отговор на автора на становището ще отбележим, че 16 камиона ще преминават през всеки работен ден през обходния път на Велинград. Не се отчита обстоятелството, че «продукцията от дърбодобива», характерна за града се извършва със същата транспортна техника. Трудно е да се приеме, че туристи, граждани или представители на бизнеса използват обходния път като място за отдих и разходки, или за бизнес дейности.

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	На територията на находището има ред непроучени археологически находки (становища на ИМ Велинград и НАИМ-БАН). Археологическите находки трябва да бъдат извършени преди да се даде разрешение за инвестиционните намерения **Изразява се отрицателно становище на ИП за откриване на волфрамова мина край Велинград**	**Приема се частично** В ДОВОС е представена информация, която потвърждава наличието на голям брой археологически недвижими културни ценности в землищата на населените места, разположени в района на рудника. Представената информация в т. 8. на ДОВОС „Оценка за значимост на въздействията" показва, че обхватът на въздействие върху компонентите и факторите на околната среда е ограничен (в района на промишлената площадка) и няма да окаже значими въздействия в района извън площадката. В ДОВОС е отчетена възможността за наличие на нерегистрирани до момента археологически обекти в терените, които ще бъдат включени в териториалния обхват на находището. В тази връзка, при отчитане на въздействието върху културното наследство (т. 8.1.1. Очаквани въздействия от дейностите на площадка "Грънчарица център" от ДОВОС) в т. 9.1.9 и табл. 9.1 от Доклада са предвидени конкретни мерки за опазване на културното наследство при предвидими и непредвидими обстоятелства. По отношение на теренните проучвания и документиране на паметници на културата, Инвеститорът има готовност да окаже необходимото съдействие за тяхното провеждане, както е отбелязано в План за изпълнение на мерки за намаляване или предотвратяване на вредни въздействия върху компонентите на околната среда (таблица 9.1) – „...Предварително теренно обхождане от археолози отговарящи за региона – от Историческия музей във Велинград или НАИМ - София на територията на ИП и предвижданата инфраструктура. След проведеното теренно обхождане има вероятност да се наложат спасителни археологически разкопки. Тогава се изготвя програмата на теренното археологическо проучване..."
Георги Кралев, Велинград	КЦМ при разработка на находището ще замърси района с отпадъци, които освен волфрам ще носят и такива микропримеси, които са по-опасни и от радиоактивните елементи със същото съдържание. Ще се загубят хиляди работни места от туризма. Да сте чули някои да почива в Лъки или Куклен. Ако мината заработи, не може да се контролира чистотата на околната среда, тъй като имат собствена	***Не се приема*** *За констатацията по отношение на микропримесите, по-опасни от радиоактивните елементи със същото съдържание, няма никакви доказателства и това може да се приеме като слаба или тенденциозна осведоменост на автора.* *Загубата на хиляди работни места приемаме, като психологическо упражнение, без конкретни доказателства. Същото се отнася и за потенциално желаещите туристи и почиващи в Лъки или Куклен.* *Разсъжденията относно контрола върху околната среда също не са адекватни на възприетите практики и задължения на*

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	лаборатория на която е разрешена контролна дейност.	*компетентните органи.* *Съгласно ЗООС контрола върху замърсяванията на въздуха и другите компоненти и фактори на околната среда от действащи инсталации включени в обхвата на Приложение 4 от Закона, работещи по условията на издадено от ИАОС Комплексно разрешително и се извършва от съответните РИОСВ (при необходимост от специализираните лаборатории на ИАООС). Контролът на екологичните показатели се извършва и по данните предоставени от Оператора в Годишните доклади по околна среда (ГДОС).* *„Собствени" периодични или непрекъснати измервания операторът извършва само при наличие на утвърден от компетентните органи План за собствен мониторинг и системи за непрекъснат мониторинг(ако се налага), които също са под контрол от отговорните институции.*
Антоанета Кондева, София, **<u>със същите мотиви, текст и критични забележки от:</u>** **„ДУО-В" ООД** **Атанас Георгиев, гр. Пазарджик** **Асоциация на туроператори, Емилия Бончева, гр. Поморие** **Петя Иванова, гр. Аксаково** **Донка Йорданова, гр. Търговище** **Иванка Стоянова, гр. Попово** **Ивайла Томова, София** **Деница Милева, гр. София** **Иванка Ватева, гр. Пловдив** **Добромир Манев, гр. Бургас – гражданин с изострено Екологично съзнание** **Белослава Неделчева** **Милена Пехливанова, гр. Варна** **Явор Янчев, гр. София** **Десислава Жилова, с. Ягодово** **Павел Александров, гр. Велинград** **Здравка Филева, гр. Пловдив** **Емил Софрониев, Канада** **Димитър Конов, гр. София**	▪ Подкрепя инициативата за спиране отварянето на мина за добив на волфрам. ▪ Против съм частни интереси да надделеят над огромна част от обществото, рушейки здравето и ликвидирайки поминъка. ▪ Предвид сеизмичните особености в района, да не се предприемат дейности, излагащи местните хора на опасност от земетресения. ▪ Наскоро подновената инфраструктура на района ще бъде унищожена. ▪ Отварянето на мината ще бъде своебразна смъртна присъда за целия район. ▪	***Поради дублиращия текст в становищата даваме обобщен отговор:*** *Изложените мотиви против реализация на ИП имат препоръчителен характер и не съдържат конкретика по отношение на ДОВОС. В разработеният Доклад има достатъчно информация, която може да успокои хората, при условие, че материалът се чете добронамерено.*

Организация	*Становище*	*Мотиви за приемане/отказ*
Мая Иванова, гр. София, член на Асоциация за развитие на арабо-български инициативи и сътрудничество (АРАБИС) **Теодора Фалигорова, гр. Велинград** **Деница Милева, гр. София** **Недялко Калъчев гр. София** **Катерина Шукалова, гр. Велинград** **Георги Шукалов, гр. Велинград** **Ангел Шукалов, гр. Велинград** **Пламен Димитров, гр. София** **Биляна Григорова, гр. София** **Мария Пухлева, гр. София** **Теодора Чемширова, гр. Бургас** **Васил Цанов, гр. Велинград** **Росица Морунова, гр. Велинград** **Юлиана Скендерова, гр. Велинград** **Мария Янкова гр. Велинград** **Денка Кирева, гр. Велинград** **Вълко Гергелчев, гр. София** **Цветелина Бояджиева, гр. Велинград** **Елена Пандева, гр. Велинград** **Лидия Радонова, гр. Костандово** **Адриана Ипчева гр. Костандово** **Кичка Пашова гр. Костандово** **Красимира Гальова, гр. Костандово,** **Капка Гальова, гр. Костандово** **Иван Томбов, с. Стряма** **Мария Томбова, с. Стряма** **Тихомир Величков, с. Стряма** **Васил Василчев, с. Стряма** **Запрянка Томбова с.**		

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
Стряма Тодорка Анадъмска, с. Стряма Кристиян Атанасов, с. Стряма Любка Х. Величкова, с. Стряма Иванка Величкова, с. Стряма Любка Р. Величкова, с. Стряма Величка Тошева, гр. Пловдив, Иван Борисов, с. Брани поле Кристиян Атанасов, гр. Пловдив Веселин Гундев, гр. Пловдив, Николина Чакърова, гр. Пловдив, Петър Ангелов, гр. Пловдив, Максим Йорданов, гр. Пловдив Веселина Атанасова, гр. Пловдив, Костадин Георгиев, гр. Пловдив, Димитър Андреев, гр. Пловдив, Иван Иванов, гр. Пловдив Иван Калайджиев, гр. Пловдив, Калин Запринов, гр. Пловдив, Костадин Атанасов, гр. Пловдив, Константин Гундев, с. Войводиново Татяна Николаева, гр. Пловдив, Недялка Андонова, гр. Пловдив Семко Ненов, Красимира Парушева, с. Марково Петя Врагова, гр. Пловдив, Биляна Дардова, гр. Пловдив, Недялка Бахарова, гр. Пловдив, Виолета Цветкова, гр. Пловдив, Венета Г. Цървуланова, гр. Пловдив, Екатерина Ив. Тодорова, гр. Пловдив Дора Марудова, гр.		

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
Пловдив, Евдокия Ник. Гавраилова, гр. Пловдив, Ваня Атанасова, гр. Пловдив, Димитър Стойчев, гр. Пловдив, Ваня Тодорова, гр.Пловдив Тодор Нунев, с. Белащица Анелия Сидерова,гр. Емилия Стефанова, гр. Пловдив, Радослава Илиева, гр. Пловдив, Фатме Сюлейман, гр. Пловдив, Ивайло Топалов, гр. Пловдив, Гарбис Топчиян, гр. Пловдив, Васил Цанов, Велинград Росица Морунова, Велинград Юлиана Скендерова, гр. Велинград Мария Янкова Велинград Денка Кирева, Велинград Вълко Гергелчев, София <u>37 становища-съкратен вариант</u> Величка Тошева, гр. Пловдив, Иван Борисов, с. Брани поле Кристиян Атанасов, гр. Пловдив Веселин Гундев, гр. Пловдив, Николина Чакърова, гр. Пловдив, Петър Ангелов, гр. Пловдив, Максим Йорданов, гр. Пловдив Веселина Атанасова, гр. Пловдив, Костадин Георгиев, гр. Пловдив, Димитър Андреев, гр. Пловдив, Иван Иванов, гр. Пловдив Иван Калайджиев, гр. Пловдив, Калин Запринов, гр. Пловдив, Костадин Атанасов, гр. Пловдив,		

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
Константин Гундев, с. Войводиново Татяна Николаева, гр. Пловдив, Недялка Андонова, гр. Пловдив Семко Ненов, Красимира Парушева, с. Марково Петя Врагова, гр. Пловдив, Биляна Дардова, гр. Пловдив, Недялка Бахарова, гр. Пловдив, Виолета Цветкова, гр. Пловдив, Венета Г. Цървуланова, гр. Пловдив, Екатерина Ив. Тодорова, гр. Пловдив Дора Марудова, гр. Пловдив, Евдокия Ник. Гавраилова, гр. Пловдив, Ваня Атанасова, гр. Пловдив, Димитър Стойчев, гр. Пловдив, Ваня Тодорова, гр.Пловдив Тодор Нунев, с. Белащица Анелия Сидерова,гр. Емилия Стефанова, гр. Пловдив, Радослава Илиева, гр. Пловдив, Фатме Сюлейман, гр. Пловдив, Ивайло Топалов, гр. Пловдив, Гарбис Топчиян, гр. Пловдив, Туристическа агенция „Виа Тера" ЕООД Туристическа агенция „Алоха Травел" ЕООД Център за човешки ресурси Фортуна МД ЕООД Туристическа агенция „Ен Травъл" ЕООД Туристическа агенция „Национал Турс" ЕООД Туристическа агенция „Травел Пойнт" ЕООД Туристическа агенция „Сенимат" ЕООД Туристическа агенция „Неда Травел" ЕООД Музенидис Травъл България ЕООД		

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
Снежана Илиева, гр. София **Акрос Юръп ООД** **„Стей" ООД** **Туристическа агенция „Травелукс" ЕООД** **Асоциация за развитие на арабо-български инициативи и сътрудничество (АРАБИС)** **Българска хотелиерска и ресторантьорска асоциация (БХРА)** **Туристическа агенция „Адвенчър Стори" ЕООД** **Атлас Консултинг Холдинг Груп** **Туристическа агенция „Кремина Тур" ЕООД** **„Медимаг-МС"** **Туристическа агенция „Ню Ейвъп Тур" ЕООД** **Тураператорска фирма „Ен-Вижън Сървисис Груп" ООД** **Туристическа агенция „Слъне-3" ЕООД** **Туристическа агенция „Травелукс" ЕООД** **ТА-ТО „Вояж" ООД** **„Златен Тур" ООД** **Туристическа агенция „Медитур" ЕООД** **Владимир Апостолов гр. Костенец** **Маргарита Аспарухова гр. Червен бряг** **Ростислав Кандиларов, гр. Русе** **Златка Колева, гр. София** **Росен Манчев, гр. София** **Семейство Борисови** **Симеон Дамянов, Велинград**		
Габриела Петрова, гражданин на Република България	Не искам да се замърсяват водите, почвите, растенията и животните и въздуха. Добивът на волфрам е едно от най-мръсните производства. Районът на Велинград е земетръсна зона и всяка минна дейност ще бъде фаталана.	***Не се приема*** *В отделните раздели на ДОВОС е направен анализ за въздействието върху всички компоненти и фактори на околната среда в процеса на строителство и експлоатация на рудника. Емисиите във въздуха и водите са значително по-ниски от тези предвидени в нормативните документи. Изграждането на модерни пречиствателни съоръжения за водите и рудничния въздух,*

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	Ще се унищожат хиляди работни места в туризма, срещу 200 които са обещани в мината. Добивът на подземни богатства се възлага изцяло на частни фирми, които плащат ниски концесионни такси. Цялата печалба остава за частната фирма - концесионер. Още 2010-та хората във Велинград започват да се питат кои са тези внезапни инвеститори във волфрамовото находище край града. Каква полза и какви вреди ще донесат на целия район хора, които са регистрирали фирмата си само 2 години преди да поискат находището "Грънчарица". В района има и уран, злато и други скъпи метали. Каква е гаранцията и кой гарантира, че "инвеститорите" няма да добиват каквото им се прииска безотчетно? Знаем, че контролът върху мините е нулев. Не минимален - нулев. И още нещо: как си представяте колони от по 50 камиона всеки ден да се точат през спа-столицата на Балканите, градът с най-много минерални извори, градът, в който десетки хиляди българи се лекуват с вода? Или просто си почиват. По 50 камиона всеки ден - в едната и в другата посока - пълни с всевъзможни отпадъци от и ресурси за дълбочинно вадене на волфрам... Общината щяла (евентуално) да получава 30% от концесионните приходи. А колко са концесионните приходи? Процент и половина, както при Дънди Прешъс и Асарел Медет ли? 200 работни места. В съблазнителното, безвредно за здравето производство на волфрам. Колко ще спечелят тези 200 души от заплати и колко ще изгубят от здраве? Отпадните води щели да се заустват в двете основни за района реки, ама след	*както и проекта за изграждане на подземните галерии (анкарно и железобетонно укрепване, торкретиране, целици, запълване на отработените пространства със скална маса) минимизират в значителна степен риска от природни бедствия, каквито са земетресенията.* *„Ресурс 1" е регистрирана преди 6 години (2008 г.).* ***Няма проби от руда или отпадък от находището в които да се регистрира уран или злато.** Вероятно авторката на становището има пред вид родопския масив като цяло, а не концесионната площ на находището. При тези предпоставки въпросът с отчетността губи смисъл.* *За намаляване на въздействието от транспорта се препоръчват две самостоятелни трасета. Със специализирания транспорт ще се превозва само руда, а не „...всевъзможни отпадъци...", както е отбелязано в становището.* *Въпросите свързани с размера на концесиите не са обект на анализ и коментар на ДОВОС. Цитираните минно-обогатителни дружества имат дейност, различна от тази в „Грънчарица Център", някои от тях използват надземен добив, така че сравнението е твърде некоректно.* *Разсъжденията за приоритет на частните или държавните интереси е тема, която касае съвсем други проблеми. Да, тя е съществен елемент от действията на гражданското общество.*

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	пречистване. Като това на Елаците, Асарел и Дънди ли? Дето с чистите си отпадни води изтровиха природа и хора само за 10-ина години?! Лесно е да те хванат бесовете като гледаш как се раздават концесии в България - само казваш "искам" и правителството дава. И не пита. А може би получава нещо в отплата? Аз съм против частният интерес отново да надделее над обществения!	
Здравка Филева, гр. Пловдив **„ДУО-В" ООД**	Подкрепя инициативата за спиране отварянето на мина за добив на волфрам. Против съм частни интереси да надделеят над огромна част от обществото, рушейки здравето и ликвидирайки поминъка. Срещу 200 работни места, обещани от инвеститора ще бъдат ликвидирани хиляди работни места в туризма и добива на екологично чисти храни. Предвид сеизмичните особености в района, да не се предприемат дейности, излагащи местните хора на опасност от земетресения.	***Не се приема*** *Съдържанието на становището е близко до това представено по горе с автори Антоанета Кондова и други. Отговорите вече бяха предоставени.*
Гражданска подписка против отварянето на волфрамова мина в находище „Грънчарица Център" и бъдещ рудодобив на територията на общините Велинград и Ракитово (201 подписали)	Като граждани на РБ настояваме отговорните държавни и общински институции да поставят на първо място здравето на хората и да не разрешат рудодобив в район с висока сеизмична активност. Отварянето на мината ще застраши: - Питейната вода на Велинград и целият район; - Минералните извори в Чепино; - Чистотата на въздуха; - Уникалната природа; - Инфраструктурата; Развитието на Велинград и региона като балнеологичен и СПА туристически център	***Не се приема*** *В ДОВОС е дадена подробна информация за:* *- Ландшафт – прогнозна оценка на въздействията (т. 6.5.)* *- Подземни води– хидрогеоложка характеристика (т. 5.2.2.)* *- Въздействия върху повърхностни и подземни води (т. 6.2.)* *- Прогнозна оценка за очаквани въздействия върху водите в района на инвестиционното предложение (т. 6.2.3.)* ***По замърсяването на въздуха:*** *Резултатите показват, че максималните средногодишни концентрации на праховите имисии (ФПЧ10) съставляват само 1,35 % от нормата и се разпространяват на разстояние на 989 m извън площадката (Ситуация 1) и на 1555 m от емисионния източник (6,5 % от ПДК-нормата) за Ситация 2. По отношение на другите замърсители на въздуха, разпространението е на същите разстояния за Ситуация 1 и Ситуация 2, а конкретните максимални стойноста са:* *Ситуация 1: NOx – 4.75 % и под 0,01 % за CO и SO2..*

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
		Ситуация 2: NOx 7,45 % от нормата 0, 04 % за CO. *Най-близкото населено място е с. Кръстава на разстояние 3.5 км от площадката, а Велинград на 18 км.*
Никола Мирчев	В проекта за допроучване на „Грънчарица" бяха заложени около 50 сондажа, като в общинските земи бяха само 9 бр. Борците срещу несъществуващи опасности изтъкваха най-различни явления и процеси, които ще се включат при проучването и добива. Това няма да се случи. Волфрамът не е радиоактивен. В становището се описва геологоструктурната ситуация. Чепински и Цветенски гребени нямат нищо общо с Грънчарица. Няма регионална разломна структура от Грънчарица, която евентуално да повлияе върху подземните води. Районът на р. Грънчарица не е вододайна зона, а водсборна, като всички планински райони. От р. Грънчарица не се снабдява с вода нито едно селища. Не може да се преполага влияние на добивната дейност върху минералните води в района. Влияние върху минералните води могат да имат земетресения. Например през 1977 г. дебита на някои извори се увеличи. **Подкрепя изграждането и експлоатация на рудника.**	***Приема се*** *Авторът много професионално описва реалната ситуация по отношение на геоложката основа и подземните води. Дава точни и аргументи за представения ДОВОС и обосновава необходимостта от реализация на ИП*
Българска хотелиерска и ресторантьорска асоциация. Становището е подписано от Б. Рагин, Председател на УС на БХРА	БХРА е изцяло в подкрепа на отрицателното становище на Сдружение на хотелиерите и ресторантьорите – Велинград, относно ДОВОС. БХРА подкрепя мотивите на колегите от Велинград: - ДОВОС не е съобразен с ОУП - Липса на публичност от проучвателните работи в минал период; - Риск от влошаване качеството на питейните води за района, вкл. яз. Батак; - Не е направен анализ как	***Не се приема*** *Разработването на ОВОС е определено в ЗООС (Приложение 1 и 2), като не е отбелязано, че ИП трябва да бъде съобразено с ОУП, т. е. регламентираните процедури по ОВОС не предвиждат ограничения по отношение на взаимната връзка ОУП – ДОВОС.* ***Не възразяваме да се даде публичност на предишни изследвания на БАН**. Не приемаме становището, че тези изследвания са спрели дейностите по „Грънчарица Център", тъй като цитираните изследвания не са проведени методично в съответствие със съвременните изисквания за оценка на въздействие върху околната среда по действащото законодателство,*

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	ще се отрази рудодобива върху дебита и лечебните свойства на минералните води. **Становщето на БХРА е абсолютно против ИП, пред вид екологичните рискове и икономически ползи.**	*което е изцяло транспонирано с това в ЕС. Несъстоятелно е мнението, че БАН са спрели усвояването на запасите по екологични причини. През този период „процедурата ОВОС" е извън лексиката и познанията в българския език.* *Информацията представена в ДОВОС е достатъчна да се направи анализ, въз основа на който да се отхвърли твърдението, че рудодобива ще се отрази негативно дебита и свойствата на минералните води. Основният мотив за извод е отдалечеността на подводните водни тела от предвидената за разработване част от находището.*
Д. Ендяков	Залцбург и Китцбюел в Австрийските Алпи е в близост до рудник за добиване на волфрамова руда с обогатителна фабрика. Грънчарица е на 18 км по въздушна линия от Велинград. Ще се използва съвременна техника и технологии, така че не може да се очаква замърсяване на въздуха. Относно замърсяване на питейни води – р. Грънчарица не е вододайна зона. Никое селище не черпи вода за питейни нужди. Минералните води няма да изчезнат. Заразяване с уран – взетите от нас хиляди проби при проучването потвърдиха, че няма уран. Твърдо подкрепя ИП за рудника.	***Приема се*** *Становище с аргументи и доказателства, съответстващи на информацията представена в ДОВОС*
Михаил Алексиев, гр. Велинград **6 пъти „НЕ" на мина „Грънчарица", публикувано във в. „Темпо" 09.09.2014 г.**	Изказва дълбоко лично „НЕ" на откриване на рудник и флотационна фабрика. „...След като нямам необходимата информация.." Изказал е отрицателно мнение преди години (арх. Стайнов, Председател на Комитета по селищно устройство и Т. Божинов – Председател на на Комитета по опазване на околната среда. Безпокои ме бързото придвижване на проектните работи и ДОВОС – пълна непрозрачност на неговото съдържание и едностран-чивото говорене само за	***Не се приема*** *Още в началото на становището авторът признава, че няма необходимата информация, но изказва „дълбоко НЕ" на откриване на рудника и Флотационна Фабрика, каквато не се предвижда в проекта.* *Авторът на становището представя историческа справка (преди повече от 25 год.) за събитията около находище „Грънчарица", въз основа на водени записки през този период.* Безпокойството *относно бързото придвижване на Проекта и липсата на прозрачност не отговарят на истината . Ръководството на „Ресурс 1" е изложил пред общинското ръководство и двата проекта (със и без флотационна фабрика) преди повече от 4 години. Уведомление за ИП, както е предвидено в Наредбата за ОВОС, е изпратено до кмета*

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	плюсове на ИП. Запознатите с размера на мощностите, които изисква едно подобен металургичен комбинат ??? са против изпълнението на Проекта. Твърдението, че има подобно находище в Австрия (компания „Wolfram") са силно подвеждащи. Изразявам общото мнение на сдружение „Граждански цинности" – когато една технология е още експериментална за някакво неизползвано досега находище, ние сме против правеното на експерименти в района на Велинград. **Защо против ?** Подобен експеримент може да донесе унищожаването на на част от природата на Чепински район. Авторът на становището представя историческа справка (преди повече от 25 год.) за събитията около находище „Грънчарица". Като кмет си е правил записки. **Има три „подводни" камъка:** 1. След промените в края на 1989 г. този проект се изостави и забрави; 2. Преди години се изтъкнаха технически и технологични проблеми за промишлено усвояване; 3. Несигурен и неразрешен въпрос за екологията (замърсяване на води и запрашаване). От общината изпратихме писма, в които категорично възразявахме срещу строежа на металургичен комбинат, ако няма пречиствателни съоръжения. Имаше опасност курортът да престане да буди интерес и да изчезне. Защо ? 1. Замърсяване на водите на р. Чепинска. Когато не е гарантиран пълен затворен цикъл и когато не е предвидена пречиствателна станция, която да пречиства водата до клас подобен на този за водата за пиене. Не се знаеше какъв ще контролът след	*на Велинград в началото на стартиране на процедурата по оценка – началото на 2013 г. Уведомлението е публикувано и в пресата.Очевидно авторът не е запознат с ДОВОС, тъй като препоръчаните от авторите на Доклада 39 мерки (т. 9) имат за цел да елиминират някои пропуски в проекта и да бъдат отразени в следващата фаза – изработване на Работен проект. Липсата на компетентност на автора се доказва от това, че той не прави разлика между металургиче комбинат и миннодобивно предприятие. Технологията в компанията „Wolfram" в Австрия не е експериментална, както и тази предвидена в ИП. Трябва ли да експлоатират само действащи находища, а новите да се квалифицират като експериментални ?* *Авторът коментира „три подводни" камъка.* *По „първият камък" – приемаме разсъжденията.* *По „вторият камък" – последните проучвания на находището, както и развитието на минните технологии осигуряват успешно технологично, екологично и икономически оправдано решение.* *По „третият камък" – в миналото се е изисквало построяване на пречиствателни съоръжения. Правилно ! Сега те са част от Проекта.* *По мотивите, че курортът ще престане да буди интерес:* - *Р. Грънчарица не е източник за ползване на питейни води. Независимо от това, предвидената пречиствателна станция за руднични води ще осигури качество на изпусканите води след нея, кондиционни по състав, регламентиран в изискванията на Наредба № 12/2002 г. , нормите на Стандарт за качество на подземни води (Наредба № 1/10.10.2007 г.) и ограничител-ните норми на Стандарт за качество на повърхностни води на Наредба № Н-4/14.09.2012 г.. Предвижда се и рецикъл на пречистените води в рудника за технологични цели.* - *„Действието" на вятъра за разпространяване на замърсители – моделирането на приземните концентрации (Plume модел) се извършва задължително при използване на розата на ветровете (посока, скорост).* - *Замърсяване на подземните води – подземните водни тела са отдалечени от рудника (10, респ. 20 км), в раздел геоложка основа са описани разломите, свойствата на скалните масиви и др., който не създават*

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	хвостохранилището. Не е известно как ще се гарантира чистотата на въздуха и в каква посока вятърът ще отнася вредните примеси. 2. Замърсяване на водите за пиене. В непосредствена близост до разкритията (рудника), депата за концентрат, хвостохранилище има каптирани води с открито водохващане. 3. Земетръсният район – Възможно е да се появят сеизмични трусове в карстов район. Науката е категорична, че това са идеални условия за поява на земни трусове, свлачища, наводнения и други стихии. 4. Строителните работи ще доведат до силно нарушаване екологичното равновесие. 5. Трафикът на транспорта, превозващ обогатения материал, минаващ през града ще нарастне. 6. Изпълнението на плана за развитие на община Велинград ще се наруши – Проекта „Грънчарица" е в пълно екологично, социално и инфраструктурно противоречие с проекта „Сютка".	*опасност за въздействие върху подземнит води* - *Сеизмична опасност - В проекта за изграждане на подземните галерии е предвидено анкарно и железобетонно укрепване, торкретиране, целици, запълване на отработените пространства със скална маса. Тези дейности минимизират в значителна степен риска от природни бедствия, каквито са земетресенията.* - *Транспорта – предвидените две трасета, ще осигурят по безконфликтно движение и натоварване на шосейната мрежа. В позитивен план ще действа и предвиденото от общината изграждане на нов път.* - *„Сютка" е на 20 км по въздушен път площадката.*
Дарина Трайкова, гр. Варна	Подкрепя инициативата за спиране отварянето на мина за добив на волфрам. Горещо моля властимащите да помислят трезво. Техните действия и решения сега, ще бъдат бъдеще на техните деца и следващите поколения	***В становището не се поставят въпроси, а само призив. Не приемаме инициативата за отхвърляне на Проекта***
Екатерина Веселинова	Велинград е перла за България и Европа. Добивътна волфрам ще унищожи природата, поминъкът на хората, ще ги застраши, защото зоната е силно сеизмично активна	***Частично се приема*** *Да, Велинград е „перла" на България и Европа, но добивът не на волфрам, а на руда няма да доведе до апокалипсис.*
Александър Коцев **Ивайло Ангелов**	Против е разкриването на мина край с. Кръстава, което ще доведе до транспортен хаос на територията на община Велинград и ще създаде предпоставка за произшествия (96 курса в двете посоки по дефилето). Трасето преминава покрай	***Не се приема*** ***Транспортен хаос*** *– не може така екстремно да се определя допълнителното натоварване на предвидените дестинации по шосе. Забравя се, че при упражняване на един от основните поминъци в района (дърводобива) се превозват товари с маса близка до тази на рудата натоварена на специализираните транспортни средства.*

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	Клептуза и ще наруши ландшафта. ИП може да има негативно въздействие върху питейната вода, града се намира в сеизмично активна област. Подземните взривни дейности могат да доведат до сеизмична активност. Мината ще въздейства неблагоприято върху здравето на хората, които я обслужват. Праховите частици ще се пренесат до Велинград	***Ландшафта край Клептуза*** *– при поддържане на чисти пътища и използване на транспортна техника, която покрива емисионните стандарти EURO IV - EURO V, въздействието ще бъде минимизирано.* ***Сеизмичност на района –*** *Да, районът е сеизмичен, но предвидените в Проекта действия за укрепване на галериите, изграждането на стабилни целици, свойствата на рудното тяло (висока плътност - до 3.7 г/см^3 и якост - до 1150 кг/см^2), оборота на скална маса в отработените галерии минимизит риска от земетресения.* ***Здравето на хората и пренасяне на прахови частици до Велинград*** *В ДОВОС на 39 стр. е направен анализ на здравно-хигиенните аспекти при строителството и експлоатацията на рудника. Изказаното становище не кореспондира с конкретните резултати от експертната медицинска оценка.* *Резултатите показват, че максималните средногодишни концентрации на праховите имисии (ФПЧ10) съставляват само 1,35 % от нормата и се разпространяват на разстояние на 989 m извън площадката (Ситуация 1) и на 1555 m от емисионния източник (6,5 % от ПДК-нормата) за Ситация 2. По отношение на другите замърсители на въздуха, разпространението е на същите разстояния за Ситуация 1 и Ситуация 2, а конкретните максимални стойноста са:* *Ситуация 1: NOx – 4.75 % и под 0,01 % за CO и SO2..* *Ситуация 2: NOx 7,45 % от нормата 0, 04 % за CO.* *Най-близкото населено място е с. Кръстава на разстояние 3.5 км от площадката, а Велинград на 18 км.*
Български съюз по балнеология и СПА туризъм	УС на БСБ и СПА туризъм е изключително обезпокоен от ИП на „Ресурс - 1". Подземния способ за разработка на находището, с прилагане на пробивно-взривни работи е изключително застрашаващ геоложкия разлом, оформил находищата на минерални води. Изразяваме категорично несъгласие с идеята за изграждане на рудника, т. к. ще се постави под риск балнеолечебен център и подкрепяме позицията на СХР – Велинград и гражданите.	***Не се приема*** *Няма представени доказателства за истинността на твърденията, изразени в становището.*
Сърнела Воденичарова,	Като гражданин на РБ	***Не се приема***

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
гр. София	заявявам позиция **ПРОТИВ** минна дейност в „Грънчарица Център". **Мотиви:** 1. Широката общественост, с помощта и на медиите, знае последствията от рудодобива в България – мъртвата риба в р. Луда Яна, хилядите случаи на тежки заболявания (вкл. ракови) с особена концентрация около мините край Панагюрище, Челопеч, Пирдоп, Златица и други. Знае се за отровената почва, която ражда негодни за употреба зеленчуци и плодове. Завеждат се непрекъснато редица дела срещу концесионерите, които по необясними причини не се спечелват при очевидната истина.	*Изказаните мотиви се позовават на неверни данни.* *1. Причината за поява на мъртва риба в р. Луда Яна не е рудодобива.* *2. Раковите заболявания около мините край Панагюрище, Челопеч, Пирдоп, Златица – в Пирдоп и Златица няма мини. Рудното находище в Челопеч има коренно различен генезис, а рудата друг минералогичен състав от тази в находище „Грънчарица". Край Панагюрище е в експлоатация друг вид рудник – открит способ на добив на руда.*
	2. Двеста работни места в мините срещу ХИЛЯДИ работни места в балнеологията и туризма. Нека кандидат - концесионерът да опита да предложи сделка в Австрия или Чехия и да види как ще реагира обществеността, където минералните извори са най-висше благо в съзнанието гражданското съзнание и се закрилят напълно от закона.	*Г-жа Воденичарова не е наясно, че има концесионер, а не кандидат – концесионер.* *Не коментираме предложението да се предлага сделка на Австрия или Чехия, или проучване на общественото мнение за имагинерни предложения, поради несъстоятелността му. Задаваме въпроса: Трябва ли туристите, скиорите и посетителите на Китцбюел да се квалифицират като „привърженици" на тежки заболявания от емитирани замърсители от фирмата „WOLFRAM"? Опасенията за ликвидиране или замърсяване на термалните води са необосновани и имат дилетантско звучене.*
	3. Ако кандидат – концесионерът наеме 100 – 200 души от Кръстава и Грашево, или Велинград, то тези хора ще са **неквалифицирани работници** в огромната си част, извършващи черна работа, **на най-ниски заплати.** Подобен е случаят в Горни Лом.	*При условие, че бъде утвърдено от компетентните органи инвестиционното предложение за изграждане и пускане в експлоатация на подземния рудник, ще се извършат допълнителни проучвания, ще се изготви работен проект, ще се извършват подготвителни работи (разкривки и др.). Този период, както и изграждането до фаза експлоатация ще бъде с продължителност не по-малко от 6 години. Това означава, че при добронамерени намерения на инвеститора, още в следващата учебна (университетска или училища за средно-специално обучение) година могат да инвестират, на договорна основа, средства за целева подготовка на специалисти за технологичния процес в мината–минни специалисти, електро-техници и електроинженери, механици, еколози и др. Елементарни изчисления показват, че в този процес на обучение, до*

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	4. Като активен турист и почитател на минералните басейни в града, **не бих била спокойна да почивам на място, което е в обсега на рудодобивна дейност**, па макар и само заради транспортирането на руди и риска от мръсна вода и отровена храна..	*пускане в експлоатация (6 години) ще могат да се включат младежи на 16 – 17 годишна възраст.* *Изказано е лично мнение без представяне на обективни доказателства.Без коментар!*
Становище от Висше училище по застраховане и финанси, Григорий Вазов - Ректор	Подкрепя инициативата за спиране отварянето на мина за добив на волфрам. Против съм частни интереси да надделеят над огромна част от обществото, рушейки здравето и ликвидирайки поминъка.	***В становището не се поставят въпроси, а само призив. Не приемаме инициативата за отхвърляне на Проекта.***
Политими Паунова, гр. София	За реализацията на Проекта стои **голям, утвърден и сигурен български инвеститор.** По своята значимост този проект има отношение не само към региона, но и към цялата българска и европейска икономика. Планове за разработването на това находище съществуваха преди политическите и икономически промени в страната, но фалиралата планова икономика и липсата на средства спряха разработката. Това, че не се реализира първоначалния проект, позволява днес да се представи нов, направен в съответствие с високите европейски стандарти и най-добри технологични и екологични практики. Изразявам своята пълна **ПОДКРЕПА** на инвестиционното намерение за „Добив и преработка на волфрамови руди от находище Грънчарица център" . Развитите страни в Европа отдавна са доказали, че само чрез симбиоза на различни дейности и икономически отрасли може да се постигне висок стандарт и растеж. В Пътната карта на ЕС се	***Приема се*** *Представените аргументи обективно оценяват необходимостта от реализацията на Проекта*

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	посочва, че „Промяната в икономиката, състояща се в насочването към ефективно използване на ресурсите, ще допринесе за увеличаване на конкурентоспособността и откриването на нови източници на растеж и работни места..” В България, както и за този проект се създава конфронтация и противопоставяне на секторите, подхранвана от манипулации и неистини, не се работи в диалог и търсене на синергичен ефект. Много обществена енергия, ресурс и време е използван за популяризиране на несъществуващи и неаргументирани екологични опасности и възможни вреди върху регионалния туристически бизнес. Понякога се правят обидно некомпетентни изказвания, несъобразени с познания и наука.	
Ротари клуб - Велинград	В ДОВОС са посочени данни за здравния статус на населението в община Велинград, но липсва задълбочен анализ на всички рискове за здравето, свързани с бъдещия рудодобив и по-конкретно за рисковете по отношение на детското и майчиното здраве. Даденото от РЗИ - Пазарджик положително становище по ДОВОС не съдържа никаква аргументация, поради което считаме, че преди да се вземе окончателно решение по инвестиционното намерение, е нужно да бъде изготвен задълбочен анализ на здравните рискове за хората в региона и да бъде предложена система от мерки за превенция.	***Не се приема*** *В нормативните документи за процедурите по ОВОС не са диференцирани изисквания за различни възрастови групи – деца, майки, пенсионери и др.* *В Доклада в обем от 39 стр. е представена информация за демографията в района, статистически данни за заболеваемост, както и превантивни мерки за опазване здравето на работещите и населението (т. 6 и т. 9 от ДОВОС).*
А. Двуяков	Инвеститор за експлоатация на такова находище със стратегическа суровина и запаси, които са едни от най-големите в Европа не се е явявал, който да експлоатира находището и да създаде работа за трудоспособното население.	***Приема се***

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	Твърденията на хотелиерите и други браншове за вредата на тази дейност върху тяхната са некомпетентни. Това е нормално, защото спецификата на подземната работа те не са длъжни да я познават и да я сравняват с тяхната дейност. Съгласен съм със становището на хотелиерите за използването на най-съвременните технологии в световен мащаб за рудодобив и преработка на полезните изкопаеми.	
АГРОБИО ИНСТИТУТ **Иван Цветков**	Изцяло подкрепя инициативата за спиране отварянето на мина за добив на волфрам в района на Велинград. Не може с лека ръка да се руши нещо, което е с вековни традиции и история. Срещу 200 работни места, ще бъдат ликвидирани хиляди работни места в туризма и продукцията на екологично чисти храни - основен поминък на района. Резултатите от наскоро приключил 4 годишен международен проект на Агробиоинститут показаха уникални качества на диворастящите черни и червени боровинки, ягоди и малини от района на с. Бозево.	***Не се приема*** *Не оспорваме резултатите от изследванията за качествата на цитираните плодове.*
	По отношение на ДОВОС, смятам, че макар и амбициозно написан категорично не отчита в необходимата степен рисковете за хората, околната среда и водите. Тенденциозно представените положителни примери за „липса или ограничено въздействие", умело (юридически, но не и експертно) създават илюзорна представа за завършеност на предложението, но и пораждат въпроси за експертната компетентност и/или пристрастност на екипа, изготвил доклада. Прилагам малка част от „спестените" негативни	*Благодарни сме за оценката – амбициозен Доклад. Заключенията за „липса или ограничено въздействие" в ДОВОС не са съчинени от авторите, а в подобна редакция са записани в Наредбата за ОВОС.* *Категорично възразяваме срещу критиката за „...илюзорната представа за завършеност на предложението, но и пораждат въпроси за експертната компетентност и/или пристрастност на екипа..." разработил Доклада. Авторите са утвърдени специалисти в съответните области (разделите от ДОВОС, виж . таблицата в т. 13 – вид компетентност), участвали в десетки разработки за екологични оценки и проекти, приети от компетентните органи по ОВОС.* *Авторът не уточнява дали приложените от него примери за добив на волфрамови руди са действащи и какви технологии се използват – стари рудници или минни*

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	примери за научно доказани вреди за човешкото здраве, околната среда и водите при разработване и експлоатация на волфрамови мини в Португалия, Турция и Китай.	*разработки от „ново поколение".*
Об. съвет - Велинград	Възразяваме срещу реализацията на проект „Добив и преработване на волфрамсъдържащи руди от находищех „Грънчарица център" и Доклада по ОВОС. **Мотиви**: **1.** Община Велинград се намира в сеизмично активна област (земетръсна зона със сериозно земетресение през 1977 година). Поражда се опасност от разместване на земни пластове в района в резултат на пробивно - взривни работи при извършване на разкриващи и капитални изработки на рудника - стр. 3 от Нетехническото резюме на ДОВОС. **2.** Съществуват несъответствия на стр. 24 от Нетехническото резюме, раздел Подземни води, в който се твърди: „Двете подземни ВТ от Велинградския басейн се простират на изток, на значителни разстояния от района на находището "Грънчарипа Център", така че не трябва да оказват каквото и да влияние" и Писмо на РИОСВ Пазарджик изх. № КД-01- 4225/30.01.2014 г. относно ИП, където на стр. 3 е записано:" Мотивирана оценка на значително въздействие - реализацията на ИП има вероятност да окаже значимо негативно въздействие върху питейното водно тяло BG 3MA900R198 поради следните причини – цитират се 7 причини от писмото на РИОСВ.	***Не се приема*** *От цялото изложение в становището става ясно, че общинските съветници са се запознали само с нетехническто резюме. Това не е пропуск, но критичните бележки са формулирани,, като са направени неточни „извадки" от контекста.* ***Да, така е.*** *Няма несъответствия между текста в Резюмето и становището на РИОСВ. В писмо изх. № КД-01- 4225/30.01.2014 г., КО изразява мнение, че реализацията на ИП има вероятност да окаже значимо негативно въздействие върху питейното водно тяло BG 3MA900R198, като дефинира и конкретни причини. С това писмо и другата кореспонденция с Инвеститора, РИОСВ поставя задача на авторите в ДОВОС, да се проучат всички възможни въздействия в етапа на строителство и експлоатация върху подземните водни тела (ПВТ). Това проучване, получените резултати и сравнителният анализ са подробно изложени в Доклада.* *Авторите на становището не отчитат останалият текст от писмото на РИОСВ в които се поставят конкретни изисквания към Проекта на подземен добив:* *- Изграждане на пречиствателни станции за питейни, руднични и битово - фекални води, депа за нерудна скална маса и хумусен слой почва;* *- Становище от ВКТВ ЕООД – Велинград. Такова становище е получено (отрицателно), но в него няма експертно мнение за съответните комуникации, както се полага на една технократска*

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
		структура, а позоваване на решенията Об. Съвет Велинград. *- Да се предвидят мерки за недопускане изтичане на замърсени руднични и битово фекални отпадъчни води към повърхностни водни обекти, отвеждане на дъждовните води и мерки срещу дифузното замърсяване. В ДОВОС подробно е описана конструкцията и капацитета на пречиствателните станции за руднични и БФ води, режима на работа и състава на пречистените води;* *- Да се разработи план за действие при аварийни ситуации, който да се съгласува с Басейнова дирекция ИБР. В ДОВОС се коментира и препоръчва изработването му;* *- Да се разработи план за собствен мониторинг, който да се съгласува с БД ИБР. . В ДОВОС се коментира и препоръчва изработването му, като са конкретизирани параметрите за контрол и нормативните изисквания които трябва да бъдат заложени в него;* *- Да се предвидят мерки за недопускане на замърсяване на района на находище Грънчарица център с гориво - смазочни материали от техническите средства. Предвидено е съоръжение (каломаслоуловител) на площадката с неговите характеристики и предназначение.*
	3. Създаване на транспортен проблем по републиканската пътна мрежа на Община Велинград с множество предпоставки за ПТП, особено по дефилето между Варвара и гр. Велинград. - стр. 9 от Нетехническото резюме на Доклада за ОВОС Непосредственото разположение на Природен "парк Клептуза" по маршрута определен за извозване на волфрамовата руда, посочен в транспортната схема ще доведе до безвъзвратно нарушаване на ландшафта, както и негативно отражение върху туризма.	*Да така е, но представения в Приложенията на ДОВОС доклад за транспорта анализира всички варианти и предлага комбинирана транспорта схема.* ***Ландшафта край Клептуза** – както е отбелязано в ДОВОС при поддържане на чисти пътища и използване на транспортна техника, която покрива емисионните стандарти EURO IV - EURO V, въздействието ще бъде минимизирано.*
	Съществува неблагоприятен ефект върху здравето на обслужващия персонал както и за населението в региона в резултат от наличие на прахо - газови - емисии, главно от ветрово разпрашаване - отбелязано на стр. 5 в Нетехническото резюме на доклада за ОВОС /предпо-	*Отново е налице некоректно, избирателно цитиране. На стр. 5 в резюмето е записано точно: цитат - „..С реализирането на тези промени в проекта съществено ще се повиши нивото на неговата еколого-съобразност поради следните предпоставки:* *- С отпадането на обогатителната фабрика от площадка "Грънчарица Център" и*

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	следен абзац/	*хвостохранилището към нея, в резултат на намаляване на прахо-газовите емисии (главно от ветрово разпрашаване), ще се отстрани потенциално неблагоприятият ефект върху здравето на обслужващия персонал, евентуално и населението в района..."*
	Прогнозната оценка за въздействието върху земните недра върху степента на въздействие е значителна при необратимост на въздействието – стр. 26 от Нетехническото резюме на Доклада за ОВОС	*Да така е, но при наличие на една по добра информираност и липса на тенденциозност, значителното въздействие върху земните недра трябва да се отчита като безвъзвратно иззети количества от фолфрамова руда, които не могат да се възстановят. На тяхно място обаче ще се извършат руднични запълнения от инертната скална маса, съхраняване на предвиденото насипище.*
	Наличие на фактически неточности и грешки в картата посочена на стр. 25 от Нетехническото резюме на Доклада за ОВОС, относно местонахождението на кв. Лъджене гр. Велинград. Използване на стара и неактуална информация при съставянето на Нетехническото резюме на Доклада за ОВОС - стр.26 вместо ДГС „Алабак" е записано ДЛ „Велинград" и вместо Везьов дол е посочен Безьов дол, започващ от защитено местност Сухата лъка /3.2 ха/. Тези неточности показват непознаване и неточности при определяне на характеристиките на района.	*Приемаме тези критични бележки, но считаме, че те не са свързани с екологичните проблеми.*
СДРУЖЕНИЕ „РОДОПСКО НАСТОЯТЕЛСТВО ЗА РОДОЛЮБИЕ"	Присъединяваме се към усилията на всички, които не приемат намерението на частния инвеститор да добива волфрамова руда в региона Това неминуемо ще доведе до транспортен хаос на територията на община Велинград и ще се създадат условия за множество пътно-транспортни произшествия. Авторите цитират броя на курсовете, съответстващи на тези представени в ДОВОС. Трасето преминава в непосредствена близост до природен парк Клептуза и това може да наруши	***Не се приема*** ***"Транспортен хаос"*** *няма да настъпи. При упражняване на един от основните поминъци в района (дърводобива) се превозват товари с маса близка до тази на рудата натоварена на специализираните транспортни средства.* ***Ландшафта край Клептуза*** *– при поддържане на чисти пътища и използване на транспортна техника, която покрива емисионните стандарти EURO IV - EURO V, въздействието ще бъде минимизирано.* ***Не се приема***

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	естествения ландшафт там. Според доклад на РИОСВ-Пазарджик това ИП може да има негативно въздействие върху питейната вода. Велинград се намира в сеизмично активна област. Дейността в мината ще има неблагоприятен аспект върху здравето на хората, които я обслужват. Праховите частици, които се отделят при производствения процес ще се пренасят и във Велинград.	*РИОСВ-Пазарджик няма доклад , а с писмо писмо изх. № КД-01- 4225/30.01.2014 г., КО изразява мнение, че реализацията на ИП има вероятност да окаже значимо негативно въздействие върху питейното водно тяло BG 3MA900R198, като дефинира и конкретни причини. С това писмо и другата кореспонденция с Инвеститора, РИОСВ поставя задача на авторите в ДОВОС, да се проучат всички възможни въздействия в етапа на строителство и експлоатация върху подземните водни тела (ПВТ). Това проучване, получените резултати и сравнителният анализ са подробно изложени в Доклада. Предвидената пречиствателна станция за руднични води ще осигури качество на изпусканите води след нея, кондиционни по състав, регламентиран в изискванията на Наредба № 12/2002 г. , нормите на Стандарт за качество на подземни води (Наредба № 1/10.10.2007 г.) и ограничителните норми на Стандарт за качество на повърхностни води на Наредба № Н-4/14.09.2012 г..* *Относно въздействието върху водите на яз. Батак – разстоянието до площадката е около 60 км по въздушна линия.* *В ДОВОС са приведени доказателства за невъзможност за замърсяване на питейни води, които са приети като правомерни от БДУВ Пловдив и Благоевград.* ***Не се приема*** *Резултатите показват, че максималните средногодишни концентрации на праховите имисии (ФПЧ10) съставляват само 1,35 % от нормата и се разпространяват на разстояние на 989 m извън площадката (Ситуация 1) и на 1555 m от емисионния източник (6,5 % от ПДК-нормата) за Ситация 2. По отношение на другите замърсители на въздуха, разпространението е на същите разстояния за Ситуация 1 и Ситуация 2, а конкретните максимални стойноста са:* *Ситуация 1: NOx – 4.75 % и под 0,01 % за CO и SO2..* *Ситуация 2: NOx 7,45 % от нормата 0, 04 % за CO.* *Най-близкото населено място е с. Кръстава на разстояние 3.5 км от площадката, а Велинград на 18 км.*
ДЕТСКИТЕ ГРАДИНИ И УЧИЛИЩНИТЕ НАСТОЯТЕЛСТВА	Подкрепяме безрезервно искането на велинградчани и се обявяваме против добива на волфрам на територията на община Велинград. Проектът ще повлияе негативно на развитието на туризма в региона, ще	***Не се приема*** *В ДОВОС са приведени доказателства за невъзможност за замърсяване на питейни води, които са приети като правомерни от БДУВ Пловдив и Благоевград.*

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	замърси питейната вода и околната среда.	
Исторически музей - Велинград	Във връзка с предстоящото обществено обсъждане на ДОВОС на ИП информирам, че частта „Културно-историческо наследство - археологически, исторически и архитектурни паметници в района" е непълна и не може да бъде приета, тъй като най-важното условие - да бъдат проведени археологически проучвания, съгласно разпоредбите на чл.161 ал.1 от Закона за културното наследство на цялата територия на ИП не е изпълнено. Съгласувано с НАИМ към БАН и с изх. № 022/02.09.2014 г. до изп. директор на „Ресурс - 1" АД, инж. Г. Налджиев, ИМ-Велинград изпрати предложение за извършване на теренното археологическо проучване на територията на инвестиционното предложение със съответното становище, план-сметка и срокове за проучването, на което не ни бе отговорено. Специфичният подход в Доклада, изразяващ се в „анализ на литературни данни; скрининг на различни източници на информация за културното наследство; съпоставка с основните характеристики на инвестиционното предложение; съпоставка с нормативните документи за културното наследство и опазването на околната среда в Р. България и изводи" не може да подмени важната информация за това, колко и какви археологически обекти се намират на конкретната територия и какви са очакваните въздействия върху тях. Некоректно е позоваването на различни цитати от публикации на археолозите от Исторически музей-Велинград, Асен Салкин и Димитър Байраков, които	**Приема се в частта за теренни проучвания** *В ДОВОС е представен информация, която потвърждава наличието на голям брой археологически недвижими културни ценности в землищата на населените места, разположени в района на рудника. Представената информация в т. 8. на ДОВОС „Оценка за значимост на въздействията" показва, че обхватът на въздействие върху компонентите и факторите на околната среда е ограничен (в района на промишлената площадка) и няма да окаже значими въздействия в района извън площадката. По тази причина не е коректна констатацията в становището на НИНКН – „...Землищата на населените места, които ще бъдат засегнати от реализацията на ИП...". В ДОВОС е отчетена възможността за наличие на нерегистрирани до момента археологически обекти в терените, които ще бъдат включени в териториалния обхват на находището. В тази връзка, при отчитане на въздействието върху културното наследство (т. 8.1.1. Очаквани въздействия от дейностите на площадка "Грънчарица център" от ДОВОС) в т. 9.1.9 и табл. 9.1 от Доклада са предвидени конкретни мерки за опазване на културното наследство при предвидими и непредвидими обстоятелства.* *По отношение на теренните проучвания и документиране на паметници на културата, Инвеститорът има готовност да окаже необходимото съдействие за тяхното провеждане, както е отбелязано в План за изпълнение на мерки за намаляване или предотвратяване на вредни въздействия върху компонентите на околната среда (таблица 9.1) – „...Предварително теренно обхождане от археолози отговарящи за региона – от Историческия музей във Велинград или НАИМ - София на територията на ИП и предвижданата инфраструктура... След проведеното теренно обхождане има вероятност да се наложат спасителни археологически разкопки. Тогава се изготвя програмата на теренното археологическо проучване...".* *Нямаме право да коментираме служебната ангажираност на сътрудниците н ИМ.*

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	въпреки тяхната нато-вареност, бяха готови да проведат необходимите теренни проучвания.	
Конфедерация на организациите на Пенсионерите и Възрастните в България	Конфедерация на възрастните хора и пенсионерите в България изказва своята категорична подкрепа относно осъществяване на ИП на концесионера. По отношение на ОВОС наши членове които са работили дългогодишно в тази област категорично подкрепят изводите, че вредно въздействие няма да има. Разкриването на над 550 високоплатени работни места ще допринесе във висока степен за подобряване на това съотношение както в демографски така и във финансов аспект. В теорията като интегрален критерии за качеството на живот се използва коефициента на Джини. Той дава и реална представа за качеството на живот в даден регион или страна.Този коефициент е доста нисък за региона, даже е доста различен и в самата община.В селата от общината е един от най-ниските в страната. Уверени сме, че ако концесионера изпълни това свое ИП, както и че сме сигурни че той ще поеме и някои допълнителни социални ангажименти към хората от региона това неминуемо ще се отрази на общото икономическо състояние на региона. Надяваме се и концесионера да изготви също така своя програма за стимулиране на млади хора от региона да завършват висше образование и да работят след това при него.	***Приема се.*** *При положително решение инвеститорът може да инвестира още в следващата учебна (университетска или училища за средно-специално обучение) година, на договорна основа, средства за целева подготовка на специалисти за технологичния процес в мината – минни специалисти, електротехници и електроинженери, механици, еколози и др. В този процес на обучение, до пускане в експлоатация (6 години) ще могат да се включат младежи на 16 – 17 годишна възраст.*
АСОЦИАЦИЯ НА ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ НА БЕЗАЛКОХОЛНИ НАПИТКИ В БЪЛГАРИЯ	Разтревожени са от възможността, при реализиране на ИП да бъдат, сериозно засегнати интересите на бутилиращата	***Не се приема*** *Няма подводно тяло на мината.* Скалите в находището трябва да бъдат отнесени към слабо-водоносните и слабо-водопрово-димите и не трябва да се очакват големи

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
Писмо до ИВЕЛИНА ВАСИЛЕВА МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	вода индустрия, да се компрометира законово упражняваната, по силата на сключен концесионен договор с МОСВ, дейност по бутилиране на натурална минерална вода. В ДОВОС не е изяснена и оценена взаимовръзката между подводното тяло на мината и находищата на минерални води от Велинградския басейн: - Велинград-Каменица, - Велинград-Лъджене и - Велинград -Чепино. Направените до момента оценки на ИП, вкл. ДОВОС не осигуряват необходимата оценка, защитеност и изолиране на всички рискове от вредно въздействие върху подземните минерални води от находище Велинград-Чепино и за останалите находища на минерални води. Неприемливо за нас е в най-уязвимата част от оценката на въздействието върху околната среда, а именно въздействието върху подземните води, Докладът за ОВОС на инвестиционния проект да съдържа недостатъчна по съдържание и обхват информация (само половин страница). Липсата на изчерпателно изясняване и оценка на взаимодействието между подземното водно тяло в мината за добив и **преработване** на волфрам-съдържащи руди и подземните находищата на минерална вода в района, е критичен елемент и слабост в ДОВОС.	количества подземни води в минно-експлоатационните изработки. ***Не се приема*** *В ДОВОС за подземните води и като потенциален замърсител отпадъчните води са разработени над 20 стр.:* *5.2.2. Подземни води– хидрогеоложка характеристика* *6.2. Въздействия върху повърхностни и подземни води* *6.2.1. Съществуваща ситуация в района на площадка "Грънчарица център"* *6.2.2. Отпадъчни води – прогнозни количества (битови и производствени), предвидени за изграждане пречиствателни съоръжения, точка на заустване* *6.2.3. Прогнозна оценка за очаквани въздействия върху водите в района на инвестиционното предложение* ***Не се приема*** *Няма подводно тяло на мината;* *Погрешен е записа за преработване на руди – не се предвижда на площадката.* *На Фиг. 5.2-1 (а, б) и Фиг. 5.2-2 е представено разположението на ПВД и площадката на «Грънчарица Център», както и анализ на възможностите за «взаимодействието» им.*
Сдружение "Байкария", част от коалицията „За да остане природа в България"	ДОВОС не дава достатъчно убедителни и мотивирани аргументи относно вредните влияния, които разработването на находище "Грънчарица център" би имало върху здравословната жизнена среда, растителен и животински свят, културно-историческо наследство,	***Не се приема*** *В ДОВОС с обем 20 стр. са разработени разделите:* *5.4. Земи и почви* *5.4.1. Съществуващо състояние на земите и почвите в района___– обща характеристика* *5.4.2. Нарушени и замърсени терени* *5.4.3. Прогнозна оценка за въздействие върху почвите*

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	натоварване на пътна мрежа и дългосрочно влияние върху традиционните за района отрасли, като природо-съобразен туризъм и производство на екологично чисти хранителни продукти. По отношение на посочените по-горе теми в текстовете на доклада личи липсата на задълбочени теренни изследвания по отношение на биоразнообразието и културно- историческото наследство, като посочените данни се базират изцяло върху общи литературни източници, което според нас не може да гарантира опазването на същите.	*5.6. Биологично разнообразие и неговите елементи. Защитени територии* *5.6.1. Характеристика на растителниостта в района на инвестиционното предложение* *5.6.2. Характеристика на животинския свят в района на инвестиционното предложение. Наличие на миграционни коридори* *5.6.3. Защитени територии. Защитени зони от "Натура 2000"* *5.6.4. Прогнозна оценка за въздействие върху флората, фауната и защитените територии* *5.8. Културно-историческо наследство – археологически, исторически и архитектурни паметници в района* *5.8.1. Наличие на археологически, исторически и архитектурни паметници - характеристика на състоянието* *5.8.2. Прогноза и оценка за въздействията върху културното наследство в резултат от реализацията на Инвестиционното предложение* *6.6. Въздействия върху биологичното разнообразие и елементите на Националната екологична мрежа* *6.6.1. Прогнозна оценка на въздействията върху растителността и животинския свят от реализацията на инвестиционниото предложение* *6.6.2. Въздействия върху елементи на Националната екологична мрежа* *В тези раздели заинтересованите лица могат да получат необходимата информация.* *Теренни проучвания се провеждат при възлагане от страна на КО на разработването на Оценка за Съвместимост. Такова решение на РИОСВ няма.*
	По отношение на изготвената от инвеститора транспортна схема откриваме недостатък, изразяващ се в липсата на изготвен от съответните специалисти доклад, включващ статистическа информация за натоварването на посочените транспортни направления. Не е взета предвид опасността от възникване на ПТП вследствие от допълни-телното натоварване на споменатите пътни артерии (особенно в зимни условия).	***Не се приема*** *В приложенията към ДОВОС е представен подробен доклад (над 25 стр.) за различните възможности и дестинации за транспорт на рудата, включително и анализ на възможностт.ите за ж. п. транспорт.* *Статистическата информация за натоварването на транспортните направления не е свързано пряко с оценка на въздействието върху околната среда от конкретното ИП.*
	В доклада не откриваме никакви изследвания по	***Не се приема*** *Авторите на становището, като*

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	отношение на т. нар. "нулева алтернатива" или влиянието, което разработването на находището би имало върху традиционно развития местен поминък, а именно природо-съобразен туризъм и производство на екологично чисти храни. Всъщност думата туризъм е спомената едва три пъти в целия документ	*представители на природозащитни организации трябва да знаят, че оценяването на „нулева" алтернатива е свързано с необходимостта от реализация или отхвърляне на възможността за действие на конкретния обект и технология. В ИП ясно е декларирано, че става дума за строеж и пускане в експлоатация на рудник за волфрам-съдържаща руда. Нулева алтернатива чрез „изместване" на месторождението в друг район или друга държава е мисия-невъзможна. Опасенията за нарушаване на туристическия бизнес имат само прогнозен, лишен от доказателства характер.*
	Влиянието върху биологичното земеделие и производството на екологично чисти хранителни продукти не е споменато никъде в текста, още повече като имаме предвид, че самото място предвидено за изграждане на площадката към момента представлява ливади, пасища и ниви. От доклада не става ясно какви биха били потенциалните нереализирани ползи от унищожаването на същите за период от стотици години.	***Не се приема*** *От сателитната снимка на площадката, както и посещенията на терена доказват, че в границите на надземната площадка (1.4 ха) няма ниви.* *Нереализирани ползи не са обект на оценка в ДОВОС*
БОРИС ГОЛОМЕХОВ УПРАВИТЕЛ НА ВИК ВЕЛИНГРАД	В РЪЦЕТЕ СИ ДЪРЖА СТАНОВИЩЕ ОТ БД БЛАГОЕВГРАД И ИСКАМ ДА ПОПИТАМ: 1. КОЙ СЕ Е ПОДПИСАЛ ПОД ТОВА СТАНОВИЩЕ? 2. ЗНАЕ ЛИ КЪДЕ СЕ НАМИРА ГРЪНЧАРИЦА И ИДВАЛ ЛИ Е ПОНЕ ВЕДНЪЖ? ТОЗИ КОЙТО СЕ Е ПОДПИСАЛ, ЗАСТАВА ЛИ С ИМЕТО СИ /МОЛОВ/? АКО ЗАСТАВА С ИМЕТО СИ, ИМА ЛИ НЕОБХО-ДИМИТЕ КОМПЕТЕНЦИИ, КАПАЦИТЕТ И ОПИТ В ПОДОБНИ КАЗУСИ? **ПИТАМ, ЗАЩОТО ВИСОКО ПЛАТЕНИТЕ НАЕМНИЦИ „ЕКСПЕРТИ" МИ НАПОМНЯТ ЗА ВИСОКО ПЛАТЕНИТЕ НАЕМНИЦИ НА „ИСЛЯМСКА ДЪРЖАВА". С ТАЗИ РАЗ-ЛИКА, ЧЕ ТЕЗИ „ЕКС-ПЕРТИ" НЕ РЕЖАТ ГЛАВИ, А РЕЖАТ ЗДРАВЕТО И БЪДЕЩЕТО**	***Трудно е да се коментира подобно становище.*** *Г-н Голомехов знае кой е подписал становището (цитира името на 5 реда по-долу). Не е ясно как посещението на Директора на БД – Благоевград във Велинград ще даде по-правомерна информация за местоположението на ПВТ, връзката му с рудничните води от находището и др. подробности!.* *Квалификацията на автора „високо платени експерти", аналог на платените наемници на ислямската държава, са несериозни и не си струва да се коментират.* *В качеството си на Ръководител на екипа по ОВОС, на обществените обсъждания, доц. Груев ясно заяви негативното си мнение по отношение съществуващата форма на финансиране на отделните процедури по ОВОС.*

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	НА ВЕЛИНГРАД - СПА СТОЛИЦАТА НА БАЛКАНИТЕ.	
Съюз на В и К операторите в Република България, София	Съюз на ВиК операторите в Република България" изразява своето категорично становище ПРОТИВ Разрешаването реализацията на ИП. Осъществяването на ИП ще доведе до съществена промяна в състоянието на околната среда и ландшафта, до необратима промяна на терена върху значителни площи, като съществува обективна вероятност за увреждане на водоизточниците. При реализацията на ИП ще бъдат извършени взривни дейности, при които има вероятност от замърсяване на повърхностните и подземни води, които се ползват за водоснабдяване на гореописаните населени места. Отчита се като много добро състоянието на водите в реките в района на находището, който от години е вододайна зона за питейна вода на Велинград. Считаме за недопустимо да бъде разрешен добив и преработка на руди със съпътстващите площадки за отпадъци в непосредствена близост до река Грънчарица. Това би влошило качеството на питейната вода не само за Велинград, но и за целия регион, включително язовир „Батак".	**Не се приема** Преработка на рудата на надземната площадка на находището не се предвижда. Същото се отнася и за „площадки за отпадъци" – предвижда се само едно насипище за инертна скална маса и едно депо не за отпадъци, а за хумус. Управлението на отпадъците, генерирани от минните дейности в находището "Грънчарица център", са в съответствие с изискванията на Директивата 2006/21/ЕС на Европейския парламент и на Съвета за Европа за управление на отпадъци от добивната промишленост. За депониране на нерудния стерил се предвижда открита площадка, която трябва да отговаря на всички изисквания на Наредба № 6/2013 г., където се регламентира и депонирането на инертни отпадъци. На основата на наличните данни за химически и минераложки състав, подлежащата на депониране инертна скална маса от рудника трябва да се отнесе към групата скални маси, които не генерират киселина (сулфидна сяра под 0,1 %). Независимо от този факт, в ИП се предвиждат специални мерки за защита на депото от формирани инфилтрати и въздействие върху почви и повърхностни води, описани в ДОВОС.
Българска Асоциация по Водите, София	Управителният съвет на Българска асоциация по водите изразява своето ОТРИЦАТЕЛНО становище поради следните причини: 1. Всички видове дейности, свързани с рудодобива биха нанесли необратими щети. 2. Във Велинград се намира най-големият карстов извор в страната-Клептуза. От Клептуза с питейна вода се захранват два от кварталите па Велинград- Лъджене и	***Не се приема*** *Авторите на становището сами констатират, че дейностите свързани с рудодобива **евентуално** биха довели до намаляване дебита на извора и дори до неговото изчезване. В ДОВОС са приведени достатъчно конкретни данни за възможно въздействие върху питейните води.*

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	Каменица, а също така и с.Драгиново. Дейностите свързани с рудодобива евентуално биха довели до намаляване дебита на извора и дори до неговото изчезване. Всякакъв вид дейности, свързани с рудодобива биха довели до замърсяване на водата и превръщането й в негодна за питейно-битови нужди, което би застрашило живота и здравето на голям брой жители на изброените общини. Предвид изключително лаконичното становище на Басейнова дирекция Западнобеломорски район Благоевград, и многото противоречиви мнения, изразени от РИОСВ Пазарджик, и тъй като Българската асоциация по водите е призвана да защитава интересите на всички потребители на ВиК услуги, УС на БАВ изразява становище ПРОТИВ	***Не се приема*** *Становището на БД е от 4 страници, професионален коментар на направените констатации в ДОВОС. Не е ясно какво имат пред вид авторите относно противоречивите мнения, изразени от РИОСВ Пазарджик.*
Никола Иванов Терзиев, председател на Пчеларското дружество „Букет" - Велинград	Тази стопанска дейност ще закрие окончателно перспективата пред развитието на пчеларството в региона, тъй като мед и продукти от пчеларството в райони на рудодобив не се търсят. Всяко едно елементарно изследване, поради спецификата на характера на тези продукти, ще покаже наличие на тежки метали, пренесени чрез растенията и прашеца в продуктите, особено на нано-ниво; В заключение ние сме категорично против отварянето на мина за добив на волфрам в нашата Община, както и отварянето на какъвто и да било рудодобив в региона.	***Не се приема.*** *Не са представени доказателства на твърдението, че мед и продуктите от пчеларство не се търсят на пазара.* ***Не се приема*** *Данните в ДОВОС показват, че емисиите във въздуха са от газови компоненти (SO_2, NO_x. CO_2) и прах (ФПЧ). В рудата и скалните отпадъци съдържанието на тежки цветни метали е в интервала 0.1 – 0.01%.*
ПОЛИТИЧЕСКИ КЛУБ "ЕКОГЛАСНОСТ", Е. Георгиев	Имало е и добив на руда в периода 1975-1987 г., но мощното недоволство и несъгласие на обществеността довежда до спиране на експлоатацията.	***Не се приема*** *В района на Велинград е имало само геоложки проучвания, а не добив на руда. Очевидна е инженерната некомпетентност на автора по отношение на добив и проучвания. Това е достатъчно основание да се отхвърли тезата „несъгласие на*

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
		обществеността довежда до спиране на експлоатацията".
	В Доклада по ОВОС е записано, че мястото за добив на волфрам попада в повърхностно водно гяло р.Чепинска и притоците от извори до устието на Абланица и Хремищица, т.е. района за добив на волфрамсъдържащи руди попада в зоната за защита на водите. Когато към всичко това добавим, че ИП се намира и в близост до защитена зона „Родопи - Западни" и е в рамките на водоносен масив „Рила - Западни Родопи", става ясно, че както и да е напудрен ДОВОС, компромис не може да се направи.	***Приема се частично.*** *Авторът точно цитира информацията в ДОВОС относно местоположението на находището.* *Не приемаме определението „напудрен" Доклад- твърдението не е подкрепено с конкретни данни.* *Невъзможността за компромис между предлаганата технология и дейност и поминъка в района, по мнение на автора, е заключение с несериозна правоподобност – реално населението на с. Кръстава и околните села нямат поминък, който може да им осигури достойно съществуване.*
	Разглеждайки ДОВОС на ИП на „Ресурс-1"АД, обръщаме внимание на подобрен доклад, превърнал се в емблематичен пример за безотговорност на държавни служители. Става въпрос за одобрен от РИОСВ - Хасково доклад с последващо разрешение за добив на варовик от кариера в землището на гр.Меричлери	***Не се приема*** *Аналогиите с други обекти и дейности довели до критични ситуации е задължение на КО, а не на авторите на доклада.Твърдението е пупулистко.*
	Разглеждайки в детайли ДОВОС на ИП, възникват много въпроси на които няма категоричен отговор, което също засилва недоверието и страховете на жителите на общината, а именно: - кой ще гарантира, че взривните дейности в галериите на мината за добив на волфрамсъдържаща руда няма да доведат до смесване на потоците минерална и питейна вода? - каква ще е съдбата на находищата на минерални води Каменица и Драгиново, които общинското ръковод-ство успя да върне от държавата на общината за стопанисване и управление?	***Не се приема*** *Недоволството на гражданите се „провокира" от необосновани заблуждения тиражирани от определени среди, голяма част от които са заредени с негативизъм към частните фирми и инвеститори.* *Авторите на ДОВОС са гаранти на една модерна технология за подземен добив.Тяхното задължение е въз основа на конкретни данни да оценят въздействието върху ОС. Предлаганата система за „разсредоточен" взрив, а не залпово взривяване, през определени интервали от време, изграждането на целици за допълнително укрепване на галериите, високата плътност (до 3.7 г/см^3) и якост (до 1150 кг/см^2) на рудният масив определят високи якостните характеристики на отработените рудничнн галерии. Тези характеристики и предвиденото запълване на галериите с отработената скална маса, понижават значително риска от разрушителни последствия от земетресение. При*

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
		оразмеряването на параметрите на съоръженията за минни отпадъци, ще се отчете възможната степен на сеизмично въздействие върху него.
	- какво ще се случи със земеделските земи, включени в обхвата на концесионната площ ?	*По предоставена карта от Министерство на земеделието за възстановена собственост на терените в обхвата на"Грънчарица център" е изготвена теренно-ситуационна карта за земеразпределение с подлежащите на отчуждаване имоти. В таблица 2.2-1 са представени данни за вид на собствеността и начина на ползване на тези имоти. Ще бъде направена оценка по Наредба за условията и реда за установяване на текущи пазарни цени на земеделските земи, (в лв/декар) в зависимост от началните цени, диференцирани според тяхното местоположение, статут и други.* *За площите, които ще се нарушат на територията на площадката, (обезлесении терени от ливади и пасища) ще бъде направена оценка по Наредба за определяне на базисни цени, цени за изключените площи и учредяване право на ползване и сервитути върху гори и земи.*
	- по какьв начин ще се пречистят рудничните отпадни минерализирани води?	*В т. 6.2.2.1 и на фиг. 6.2-1 на ДОВОС е представена подробна информация за капацитета, технологичния режим и състава на пречистените води. Ще отговарят на качествените изисквания към повърхностните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване (Наредба № 12 от 18.06.2002 г.).*
	- къде ще се депонира огромната по количество (1.5 мил.т. или 600 хил.куб.м.) нерудна скална маса?	*Предвижда се само едно насипище за инертна скална маса и едно депо не за отпадъци, а за хумус.* *Управлението на отпадъците, генерирани от минните дейности в находището "Грънчарица център", са в съответствие с изискванията на Директивата 2006/21/ЕС на Европейския парламент и на Съвета за Европа за управление на отпадъци от добивната промишленост.* *За депониране на нерудния стерил се предвижда открита площадка, която трябва да отговаря на всички изисквания на Наредба № 6/2013 г., където се регламентира и депонирането на инертни отпадъци.* *На основата на наличните данни за химически и минераложки състав, подлежащата на депониране инертна скална маса от рудника трябва да се отнесе към групата скални маси, които не генерират киселина (сулфидна сяра под 0,1 %). Независимо от този факт, в ИП се предвиждат специални мерки за защита на депото от формирани инфилтрати и*

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	- как ще се предотврати разбиването на инфраструктурата на територията на общината при изключителен тежкотоварен график с извозване на 282 хил. т. волфрамов **концентрат** на година (1 150 т./ден с 96 курса пълен-празен на тежкотоварни камиони на ден или 9 курса на час при 12 ч. работен ден) от находището край с. Кръстава през Велинград до ОФ"Елшица"? В тази връзка, подкрепяйки безрезервно искането па велинградчани, също се обявяваме против добива на волфрам па територията на община Велинград. Декларираме, че ако Експертния съвет при РИОСВ - Пазарджик не се съобрази с нашето становище и исканията на хората и одобри Доклада по ОВОС, ще обжалваме решението на Експертния съвет и ще информираме съответните комисии на ЕС. Съвместно с това ще пристъпим и към организиране на граждански протести и гражданско неподчинение.	*въздействие върху почви и повърхностни води, описани в ДОВОС.* *Авторът на становището отново е неточен. Ще се транспортира не концентрат, а руда*
Незабравка Пачалова, Велинград	От името на майките във Велинград отправя призив да не се причини това зло - рудодобива в района. От Доклада разбрахме, че срещу нас стоят добри специалисти, които защитиха своите проекти.	***Изразяваме благодарност за позитивната оценка дадена на екипа от екстерти.***
Национален браншови пчеларски съюз. Национално представена браншова организация, пълноправен член на Световната пчеларска организация	Изказва положително становище относно осъществяване на изменено ИП на концесионера. Без да се спираме на безспорните доказателства за липсата на вредно въздействие върху околната среда по което са се произнесли вече ангажираните	***Приема се***

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	експерти се спираме на някои факти на които почива нашата подкрепа: обърнахме се към колеги от австрийският пчеларски съюз със запитване как действа фирма „Волфрам"на територията на Австрия и най-вече на територията на техният рудник По време на провеждането на световното пчеларско изложение и конгрес което се проведе през м. септември в Киев проведохме поредната среща и получихме от тях следните уверения - в австрийският пчеларски съюз не са постъпвали оплаквания от дейността на тази фирма с действия които са довели до негативи за пчеларите, а точно обратното.На територията на споменатия рудник и в близост до него са разположени доста на брой пчелини. От направените анализи на произведените от тях пчелни продукти се доказва че няма изменения в нормалните параметри на пчелните продукти и не е установено никакво за-мърсяване.Това показва че технологията която се използва, а ше се използва и от българският инве-ститор не води до вредни последици. **Предлагаме:** НБПС е готов да организира с помощта на Инвеститора изграждането и оборудването на един или два пчелина на територията на конце-	

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	сията . Направените изследвания на параметрите на добиваните от тях пчелни продукти и жизненост на пчелните семейства ще е най-доброто доказателство за липсата на вредно въздействие. Предлагат се и други конкретни мерки със социална значимост.	
„Горубсо Кърджали", Живка Ковачева	Една от основните цели пред световната икономика и плановете за нейното развитие е разумното използване на земните ресурси, прилагане на мерки за опазване на природата, добра работна среда и грижа за човешкото здраве, устойчиво производството и обществото във всички негови аспекти. Икономическото развитие на ЕС е свързано с изпълнението на европейските политики и инициативи, като «Европа за ефективно използване на ресурсите», пътната карта на ЕС за ресурсна ефективност и инициативата за използване на наличните суровини, с цел намаляване зависимостта от трети страни. За изпълнение на тези изисквания съвременната минна индустрия изцяло променя своя облик, на основа на разработването и прилагането на нови техники и технологии, които допълнително намаляват риска и негативните последици от добива и преработката на руди. През последните години у нас намериха приложение най-добрите световни практики за добив и преработка на минерални суровини, чрез които риска в работната и околна среда може да бъде управляван и сведен до минимум. Затова ИП на "Ресурс - АД е изключително полезно за страната а	***Приема се***

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	реализацията му ще даде възможност за оползотворяване на ценната волфрамова руда и нейното последващо преработване до краен търговски продукт. Доклада дава отговори, както за изпълнението на изискванията за устойчиво развитие на съвременната минна индустрия, така и за неговото съответствие с национално законодателство за ОВОС. Считам, че настоящата разработка е направена в съответствие с действащото в страната законодателство и другите свързани с тях нормативни документи, в които са транспонирани и всички изисквания на Европейската Минна Директива за тази дейност. Целесъобразността на избора на технически и технологични решения в конкретното инвестиционно намерения се доказва от направения в ДОВОС сравнителен анализ, който показва, че при всички производствени операции и помощни дейности емисиите на замърсители в околната среда са в съответствие с изискванията на НДНТ. По съдържание и обем ДОВОС е разработен на професионално ниво и съответстващ на нормативните изисквания. Един от важните проблеми, който се третира в разработката е свързан с транспортирането на сепарираната волфрамова руда. В предлаганата в ИП «разсредоточена» схема на разработване на рудник "Грънчарица център" е направен професионален анализ на възможните варианти за транспортиране на волфрамовата руда. Считам, че „Ресурс 1" АД с настоящата разработка доказва своя отговорен подход и това дава основание **да подкрепя** реализацията на ИП за добив на волфрам -съдържащи руди	

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	от находище "Грънчарица център". В ДОВОС е направена задълбочена и всеобхватна оценка на потенциалните въздействия върху здравето на хората и тяхната обвързаност със състоянието на околната среда. Оценени са всички възможни рискове и са препоръчани мерки за намаляване или прекратяване на отрицателното въздей-ствие върху околната среда.	
Политими Паунова, София	На компетентните държавни органи, на Об. Съвет на Велинград и заинтересованата общественост от **голям и утвърден български инвеститор** е представен Доклад за инвестиционно намерение за добив на волфрамсъдържащи руди. По своята значимост този проект има отношение не само към икономиката в региона, но и към цялата българска и европейска индустрия. Известно е, че планове за разработване на това находище съществуваха преди политическите и икономически промени в страната, но фалиралата планова икономика и липсата на средства спряха разработката. Това. че не беше реализиран в миналото първоначалния проект, позволява днес да се представи нова разработка, която е в съответствие с високите европейски стандарти и най-добри технологични и екологични практики. След запознаване с Доклада, оценка на техническите решения, характеристиката на рудата и продуктите, както и със социално- икономическата среда и възможностите за развитие на региона и България като член на ЕС, изразявам **положително становище по Доклада и своята подкрепа.** **Мотиви:** 1. Не се предвижда	***Приема се***

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	химическо третиране на рудата, както под земята, така и на повърхността, няма никакво основание да се очаква замърсяване на повърхностните или на надземните води. 2. От становищата на компетентните органи се доказва липсата на връзка между находището, респективно на участъка за добив на руда и минералните извори в региона. 3. От тази дейност няма да настъпят промени във водните ресурси, липсват основания за противопоставяне на инвестицията с развитието на балнеолечението и туризма. Предлага се инвестиция в устойчиво развитие и тази възможност не трябва да бъде пропусната от местните власти, от държавата. Ползите за общините и за населението са както от пряката дейност, така и от допълнително развитие на съпътстващ и обслужващ бизнес. Спирането на този проект няма икономическа логика и екологична причина. Да не чакаме външен инвеститор, който да получи това право, но може би ще има и различни интереси.	
Б. Пенин, с. Мокрище	Смятам, че ИП на "Ресурс - 1" е изключително полезно за страната, като цяло. То е положителен пример за това, как една Българска фирма има желание да инвестира в един тежък, но структуро-определящ отрасъл, което ще доведе до: 1. Оползотворяване на ценната волфрамова руда. Находище явяващо се второ в Европа; 2. Създаване на нови работни места. 3. Донатоварване на съществуващи мощности в ОФ „Елшица" и ,.КЦМ" АД . 4. Разработката е направена в съответствие с действащото в страната законодателство и другите свързани с тях	***Приема се***

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	нормативни документи 5. Инвеститора предлага Технологии за добив, транспорт и преработка на волфрамовата руда, която максимално минимизира въздействието върху природата и околната Среда. **Подкрепям ИП.**	
Н. Нейчев, гр. Пловдив	Основните производители на волфрам - Китай и Русия,задоволяват предимно своите потребности и на световните пазари има определен недостиг. Единствената волфрамова рафинерия в Европа (Сен Мартен-Австрия има запълнена производствена програма за две години напред и свободен производствен капацитет от 30% поради липса на концентрати. Докато златото е предимно инвестиционен метал, волфрамът е може би най-важния технологичен метал.Проектът „Грънчарица" е един високо технологичен минен проект. В съзнанието на непрофесионалната публика понятията „рудник","добив" са свързани с асоциации на някакви тъмни подземия, където се случват страшни работи, грамадни здания на повърхността, огромни мръсни обогатителни фабрики с черни езера, опустошена земна повърхност, замърсени реки и въздух. Така може да е било в началото на миналия век, но не и сега. Предложените начини на разкриване, подготовка, добивни системи и използуваната последно поколение мобилна минна техника за всички основни и спомагателни процеси са съобразени с най-последните тенденции в развитието на минния бизнес. ДОВОС е изготвен професионално,с отлична аргументация и точни изводи.За илюстрация в подкрепа на тезата,че	***Приема се***

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	предлаганата минна технология не е във вреда на околната среда е посочен рудник „Волфрам " в Мителшил Австрия(близо до Китцбюел), с дейността на който съм запознат от лично посещение. Разположен е в национален парк и има развити всички елементи на инфраструктурата: рудник, обогатителна фабрика, хвостохранилище,без да вреди на отлично устроената туристическа индустрия. **Влияние на минните работи върху земетресенията и обратно.** Епицентровете на земетресенията са дълбоко в земната кора.Движенията на части от земната повърхност са в резултат от движения вследствие на разрушаване на части от разломите. Да се твърди,че минимални по обем контролирани минни работи на малка дълбочина (до 300 м)могат да предизвикат земетресение е несериозно. Районирането на страната по райони с определена сеизмична активност е елемент от строителните норми за проектиране на надземни обекти по Закона за устройство на територията и просто е неуместно да се използува като аргумент против реализацията на минни проекти. Обратната зависимост -на влияние на земетресенията върху подземния добив не е установена. В редица страни с развит минен бизнес разположени в далеч по-сеизмични райони ,честите и силни земетресения не нарушават нормалната им работа. **Влияние на минните работи върху подземните води** От приложените в докладите картни материали е видно,че находището е разположено извън известните подземни водни тела.А колкото до термалните водоизточници, там нещата стоят така: Източниците на термални	

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	води са значително по-дълбоко от максималната кота на водене на минните работи. При положение че масива е монолитен, с нищожен коефициент на филтрация и слабо изразени тектонски структури,за смесване на руднични и термални води или изобщо за някакво влияние върху дебита и напора на термални води вследствие на минните работи не може да се говори.Тази материя е представена много добре в публикуван материал на Н.Мирчев. **За радиоактивността** Проби от рудата са изследвани в акредитирана лаборатория в Австрия и радиоактивност не е установена. Всякакви манипулации от вида „Нов Мадан" или „Нов Рудозем" са неуместни. Прилагания там минен модел с всичкия дискомфорт за околната среда е заложен в средата на миналия век и понастоящем трудно се модернизира. В случая с „Грънчарица" има уникалната възможност за първи път през последните 25 години да се изгради рудник от съвсем нов съвременнен тип.	
В. Попов Директор наАгроекологичен Център при Аграрен Университет - гр.Пловдив	Ясна е необходимостта от реализиране на ИП и тя се обуславя както от икономическата, така и от обществено-социалната целесъобразност за развитието на района на община Велинград. Всички аргументи и заключения от експертите по ОВОС и на базата на декларираните промени в актуализирания Цялостен работен проект (м. април 2014 г.), ми дават основание да дам своето положително становище за реализиране па ИП. Предвидени са нужните мерки за свеждане до минимум па евентуалните потенциални опасности от въздействие върху компонентите и факторите па	***Приема се***

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	околната среда при бъдещата експлоатация на рудника. Мерките са възможно най-пълно съобразени със становищата на обществеността и заинтересованите организации, но препоръчвам да се следи за спазване на декларирани ангажименти от страна на Инвеститора, и да се извършва строг и ефективен контрол върху изпълнението на ИП, според законовите изисквания за опазване на околната среда на България и ЕС.	
Г. Пиронков, гр. Пловдив	Представил е две становища. В първото становище подробно и аргументирано са изложени конкретни факти в исторически аспект за производството на волфрамови суровини и метал. Направен е обзор за сферите на потребление на метала. Въз основа на този анализ, авторът препоръчва осъществяване на проекта, при което позитивите са много повече от негативите, ако въобще има такива. Във второто становище авторът отбелязва: Запознах се с нетехническото резюме на ДОВОС. Авторите са изготвили доклада в съответствие на всички законови разпоредби и нормативни актове на Р Б и изисквания и препоръки на РИОСВ- Пазарджик. По отношение на въздействие върху растителния и животински не се очаква застрашаване на ендимитни растения и редки животински видове. Предлаганото ИП не застрашава нито една от целите и предмета на опазване на защитените зони по"Натура 2000" - 33 „Западни Родопи". Предвидени са рекултивационни мерки, които ще се изпълняват още при експлоатацията на рудника. Предвидени са сериозни мерки за опазване на въздуха и почвите от замърсяване и не се очаква въздействие върху	***Приема се***

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	растителния и животински свят и защитените територии в района. Като се има предвид всички действия и декларации на инвеститора препоръчвам осъществяването на инвестиционното предложение, което ще носи само ползи на страната и най-вече на региона.	
С. Лилов, гр. Пловдив	След подробно запознаване с представения Доклад за ДОВОС на ИП за добив на волфрамсъдържащи руди от "Грънчарица център" изразявам следното становище; 1. По съответствието на направената оценка Съгласно българското законодателство Докладите за ОВОС имат изключително важната роля в инвестиционния процес и трябва да отговорят на редица въпроси, като въздействието от минния добив и преработка върху природната среда, промяната в ландшафта, генериране на твърди отпадъци, емисии на отпадъчни води и др. Паралелно с това в целия производствен процес трябва да се гарантират безопасни условия на труд, да няма вредно въздействие върху днешните и бъдещите поколения. В този аспект Доклад дава отговори, както за изпълнението на изискванията за устойчиво развитие на съвременната минна индустрия, така и за неговото съответствие с национално законодателство за ОВОС и Европейската Минна Директива за тази дейност. Целесъобразността на избора на технически и технологични решения в конкретното инвестиционно намерения се доказва от направения в ДОВОС сравнителен анализ, който показва, че при всички производствени операции и помощни дейности емисиите на замърсители в околната среда са в съответствие с изискванията на НДНТ.	***Приема се***

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	Препоръчителната транспортна схема съответства на икономическата целесъобразност и създава най-малки предпоставки за допълнително замърсяване на околната и природна среда. В ДОВОС е направен подробен анализ на всички компоненти и фактори на околната среда, които се очаква да бъдат засегнати в процеса на строителство и бъдеща реализация на ИП. Хронологично информацията обхваща описание на съществуващото им състояние, ефект на потенциалното въздействие и евентуални промени в характеристиките на околната среда. Въз основа на предста-вената информация за състоянието на факторите и компонентите на околната среда преди реализация на ИП и специфичните особености на техноло-гичните параметри на подземния добив в рудника е направена обоснована оценка на предполагаемите въздей-ствия върху околната среда и населението, респективно на тяхната значимост. Посочените схеми и методи за управление на риска за околната и работна среда са всеобхватни, отговорни и надеждни, което гарантира поставените цели, здравето на хората и опазването на природата. **Изводи:** ДОВОС съответства по обем и съдържание на изисква-нията на нормативната база и е разработен професионално. Инвестиционното предло-жение съответства на Минната директива и националното законо-дателство и в изпълнение на нормативните изисквания е разработен «План за упра-вление на минните отпа-дъци», съобразен с НДНТ. С инвестиционното пред-ложение "Ресурс 1" АД ще реализира екологосъобразен	

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	добив на волфрамовата руда от находище "Грънчарица център", чрез прилагане технически и технологични решения в съответствие с изискванията за НДНТ и щадящи природата в региона. Предвид специфика на минната дейност и чувствителността на обществото по проблемите на природната среда, необходим е активен диалог между всички заинтересовани страни - инвеститор, държава п община, органи-зации и граждани, за да се постигне разбирателство и положителни резултати. Приемането на представеното предложение ще докаже позитивното отношение и ангажираността на всички към бъдещето на региона и нашата страна.	
Българска Асоциация на Металургичната Индустрия (БАМИ)	Експерти от БАМИ се запознаха обстойно с представения от "Ресурс – 1" АД ДОВОС на ИП, реализацията на което ще даде възможност за оползотворяване на ценната волфраова руда и преработването и до търговски продукт. Развитието на техниките и технологиите през последните години, които намериха приложение в добрата световна и българска практика доказаха, че при добива и преработка на минерални суровини риска в работната и околна среда може да бъде управляван и минимализиран. Докладът за ОВОС е разработен в съответствие с националното законодателство. В разработката има пълно съответствие с Европейската Минна Директива и националното законодателство, в което тя е транспонирана. Европейската и световна най-добра налична техника за депониране на минни отпадъци се регламентира от изискванията на Reference Document on Management of Tailings and Waste-Rock in	***Приема се***

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	Mining Activities (BREF Code MTWR, 2004). В този документ са посочени дейности и примери за "добри практики" на минни технологии и процеси на обогатяване, свързани с управлението на отпадъч-ния хвост или откривка, които имат потенциал за значително въздействие върху околната среда. Целите на документа е да посочи практики и да насърчи тяхното прилагане. Сравнителният анализ направен в ДОВОС показва, че технологичните операции, помощни дейности и емисии на замърсители в околната среда са в съответствие с изискванията на НДНТ. Отчитайки важността на транспортния проблем при предлаганата в ИП «разсредоточена» схема на разработване на рудник "Грънчарица център" е направен професионален анализ на възможните варианти за транспортиране на волфрамовата руда и са опре-делени две принципно въз-можни транспортни схеми. В ДОВОС е направен подробен анализ на всички компоненти и фактори на околната среда, които се очаква да бъдат засегнати в процеса на строителство и бъдеща реализация на ИП. От представената информация в ДОВОС следва, че при строителството и експлоатацията на обекта не се очакват трайни и неизбежни въздействия върху околната среда. Днешните икономически предизвикателства и политиката за реиндустриализация и растеж налагат максимално използване на наличния производствен и човешки потенциал в страната и в отделните региони, с цел осигуряване на работни места и по-високи доходи. Това налага нов подход и стимулиране инициативата на бизнеса да инвестира в разви-тие и нови	

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	производства, да работи в полза на обще-ството. Именно в тази посока е и представеното от "Ресурс 1" АД ИП, което трябва да бъде подкрепено. Реализа-цията на проекта ще даде голямо предимство на България, тъй като иконо-миката на ЕС в голяма степен зависи от вноса на суровинни ресурси, включително и на волфрамсъдържащи руди. С оглед дефицита на волфрам в Общността, добивът и преработката на волфрамови руди и сигурният достъп до тези ресурси е стратегически и икономически въпрос и инвестициите в тази насока се подкрепят от ЕК.	
Н. Добрев, Пловдив	В „Ресурс 1" са постъпили 3 становища, които са публи-кувани в средства за масово осведомяване: 1. Вх. № 56/21.11.204, в- к „Чепинец", бр. 46. 2. Вх. № 60/25.11.2014, в-к „Темпо", бр.48. 3. Вх. № 61/25.11.2014 г., в-к „Темпо" бр.48. В становищата се коментират проблеми свързани с: - Икономически и социални аспекти на добива на волфрамова руда ; - България има шанс да стане водещ европейски произ-водител на волфрамов продукт. От голямо регионално и национално значение е разработването на волфрамовото находище край с. Кръстава. Първата реакция на обществеността естествено е да попита ще се наруши ли природата в по-лето на действие. Трябва отговорна да се заяви, че стриктното спазване на за-коните за опазване на окол-ната среда и нейното под-държане в предписаните норми не позволява трайното и увреждане. Щом тази дейност е позната и се извършва в Европа, няма основание да се приеме, че и в България не може да се спазва. Ярък пример за това	***Приема се***

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	е една европейска фирма е Австрия, която добива волфрамова руда и концентрат е сърцето на Алпите в района на Кицбюел. При пазарните нужди в Европа и света и високи цени на продуктите, за региона и страната ще се осигурят продажби за 45-50 млн. долара годишно. Това неминуемо ще създаде условия за сериозни концесионни отчисления за общината. които по действащото законодателство и борсови цени на волфрама ще бъдат от порядъка на 1.2-1,5 млн, лева годишно. Очакванията за данъчни постъпления по всички форми на корпоративното и местно облагане са от печалбите да се отчисляват 500-800 хил. лева годишно. Това е сериозен аргумент за интереса на обществото да подкрепи подобна дейност. Всички тези намерения разписани е идейния проект на волфрамовата мина. са възможни реалности и ние, като съвременни и разумни български граждани, можем да ги осъществим без да ги противопоставяме с други дейности. Защото в бедна България трябва да работим в много насоки, за да направим живота на хората по-добър и по-мотивиран. Днес пазарът на волфрамови суровини и продукти е монополизиран от Китай. Той диктува цени, регулира или спира износа им. Европа задоволява около 3% от потребностите си със собствени суровини (първични и рециклинг), останалото се внася от Китай и Русия. Отчитайки тази негативна ситуация, ЕС е готов да оказва сериозна подкрепа за инвестиране при разработване на находища за волфрам или подпомагане на усилията за повече рециклинг. Запасите, регистрирани до този момент, сочат, че се доближават до едногодишната световна	

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	консумация на волфрамови продукти. Идейният проект и докладът на ОВОС за разработване на находището до с. Кръстава показват, че следвайки най-добрите налични технологии, може да се постигне високоефективна, екологосъобразна и социално аргументирана производ-ствена дейност. При днешните борсови цени на АРТ 30 000 – 33 000 долара/тон, обемът на продукция, изнесена от България за ЕС, може да достигне 45-50 млн. долара годишно. За волфрама у нас важи поговорката „Вода гази - жаден ходи". Това с което ни е дарила природата, трябва правилно и разумно да се използва, за да се създадат условия за социален просперитет на районите и екологосъобразни действия.	
Инж. Детелин Ендяков, бивш геолог, работил на геоложки обект „Грънчарица" в периода 1978-1998 г.	Г-н Ендяков застава твърдо зад проекта, поради: -неговата безопасност; - високата безработица в регионае. ОТРИЧА опасността от: .-замърсяване на Велинград с прах от мината; -замърсяване на питейните води; - изчезване на минералните води; - Заразяване с уран. Според него противници на проекта са хората, искащи висока безработица, за да манипулират лесно гладен и беден народ!	***Приема се,*** *становището е на човек, запознат с естеството на работата и възможните рискове.*
Сдружение за дива природа БАЛКАНИ	Преди всичко искаме да възразим срещу липсата на оценка за съвместимост по реда на чл. 31 на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) по отношение на настоящия проект. Считаме, че с това са нарушени чл. 6 (3) на Директива 92/43 за природните местообитания и чл. 31, ал. 1 на Закона за биологичното разнообразие. 23,39 хектара от концесионната площ,	**Като приложение към таблично редакционната форма на представените отговори, представяме отговора на становището на Сдружение за дива природа БАЛКАНИ**

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	разположени в най-южната част на концесията на находище "Грънчарица център", попадат в границите на ЗЗ BG0002063 "Западни Родопи" и пряко засягат защитената зона. В същите рамките териториално ще се извършва и подземен добив, който може да има включително въздействия върху режима на подпочвените води, а оттам и върху състоянието на местообитанията. Както е видно обаче от стр. 123 дОВОС не е направил каквито и да е било теренни проучвания на орнитофауната, както и каквато и да е било оценка на въздействието върху нея. Липсва, каквато и да е било информация относно предмета и целите на защитената зона и кои от видовете имат отношение към зоната. Направена е единствено литературна справка, което предвид характеристиките на ИН е недопустимо. Цялата концесионна площ попада в местобитания на мечката и вълка – защитени видове от приложение 3 и 4 на ЗБР ДОВОС дава изцяло невярна информация, като на стр. 124 посочва, че на територията на площадка "Грънчарица център" няма видове от приложение 3 – такъв вид обаче е мечката. Нещо повече дОВОС изцяло не дава никаква оценка на влиянието върху био-коридорите на 2-та вида към защитената зона BG0001030 "Родопи Западни" – тази функция на територията въобще не е посочена, както и липсва оценка на въздействието върху тези биокоридори. В заключение по точка 1 инвестиционното предложение има вероятност да окаже значително	

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	отрицателно въздействие върху части от защитена зона BG 0002063 "Западни Родопи" – промяна в местообитанията, прогонване на видове и др., както и въздействие върху жизнеността на популациите на вълка и мечката в ЗЗ BG0001030 "Родопи Западни" поради вероятна фрагментация на биокоридорите на 2-та вида. Следователно задължително следва дОВОС да бъде върнат за доработване и да бъде допълнен с дОС. В противен случай ще е налице нарушение на чл. 31, ал. 1 във връзка с чл. 5 и 6 и § 1., т.1 на ЗБР. В глава 7 на стр. 258 - 264 от дОВОС са дадени списъците с използваните методики при прогноза и оценка на въздействието на околната среда. Видно е, че липсват каквито и да е било методики за полево картиране на местообитания и видове от глави „5.6 Биологично разнообразие.Защитени територии" и „6.6. Въздействия върху биологичното разнообразие и елементите на Националната екологична мрежа", с което не са изпълнени императивните изисквания на чл. 96, ал. 1, т. 5 на Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и чл. 12, ал. 1, т. 2 на Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (НУРИОВОС). С това може да се счита, че дОВОС е изцяло не мотивиран в часта си на глави 5.6 и 6.6 и следва да бъде изцяло преработен. Прегледа на представената информация изцяло потвърждава това мнение – липсват каквито и да е било данни относно засегнатото биологично разнообразие на площадката на инвестиционното намерение или в концесионната площ.	

Организация	Становище	Мотиви за приемане/отказ
	Всички представени данни са прости литературни справки от общи литературни източници изготвени за много по големи географски ареали. Като заключение в глава 5.6 липсва изискуемото съгласно чл.96, ал. 1, т.3 на ЗООС и чл.10, ал. 3, т.3 на НУРИОВОС съдържание, а именно описание на компонентата „биологично разнообразие", биокоридори" – конкретно за територията на ИН. Оттук не е направена и адекватна оценка по тези компоненти изискуема съгласно чл.96, ал. 1, т.4 на ЗООС и чл.10, ал. 3, т.4 на НУРИОВОС. Като общо заключение настояваме процедурата да бъде върната на възложителя с оглед допълване на дОВОС и изготвяне на дОС за оценка на съвместимостта със защитени зони BG0001030 "Родопи Западни" и BG0002063 "Западни Родопи".	

Отговори на становището на Александър Дуцов – Председател на УС на "Сдружение за дива природа БАЛКАНИ"

1. Относно отсъствието на Оценка за съвместимост по реда на чл. 31 на Закона за биологичното разнообразие (т. 1 от Становището)

• Съгласно утвърдената процедура по ОВОС, изготвянето на Оценка за съвместимост по реда на чл. 31 на ЗБР, транспониращ чл. 6 (3) на Директива 92/43ЕС за природните местообитания, се извършва единствено след решение на компетентния държавен орган, в случая РИОСВ - Пазарджик. При такова решение, инвеститорът трябва да сключи договор с доказали се експерти в тази област, които изготвят "Доклад за оценка на съвместимост с предмета и целите на опазване на ЗЗ с код BG 00001030 и ЗЗ "Западни Родопи" – код BG0002063", който да се представи като приложение към Доклада за ОВОС.

РИОСВ - Пазарджик, на основата на представените от Инвеститора подробни описания и обосновки в *"Преценка на необходимостта от извършване на ОВОС"* (от м. февруари 2014 г. - 118 страници текст и 7 графични приложения), както и в *"Задание за обем и съдържание на Доклада за ОВОС"* (от м. юни 2014 г., допълнено м. август 2014 г. – 127 стр. и 7 графични приложения), в окончателното си становище за изготвянето на ДОВОС (писмо изх. № КД-01-4225/07.07.2014 г.), не изисква изготвянето и представянето на Доклад за оценка на съвместимост по реда на чл. 31 на ЗБР.

• Независимо от това, относно некоректните и в определена степен тенденциозни твърдения в т. т. 1.2 и 1.3 на Становището на "Сдружение за дива природа Балкани", трябва да дадем следните пояснения.

В т. 5.6.3 на ДОВОС (Защитени територии. Защитени зони по Натура 2000) е представена достатъчно пълна информация за двете защитени зони по Натура 2000 – ЗЗ "Родопи Западни" с идентификационен код BG 00001030 и ЗЗ "Западни Родопи" – код BG0002063 (показании в Графични приложения №№ 6.1, 6.2 и 7). Посочени са целите на ЗЗ "Родопи Западни" (код BG0001030) по Директива 92/43/ЕЕС – запазване на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, която се препокрива в основната си част със ЗЗ "Западни Родопи" (код BG 0002063) по директивата за опазване на дивите птици. Концесионната площ на находище "Грънчарица център" възлиза на 560,3 ha, от които териториалният обхват на находище "Грънчарица център" е 303 ha, определени по границата на контура на запасите, индивидуализирани с координати съгласно "Координатна система 1970 г.". Находище "Грънчарица център" ще се разработва чрез подземен рудник, така че реално засегнатите от производствената площадка "Грънчарица център" площи ще бъдат на порядък по-малко – само *17,54 ha*. (таблица 3.2-1 в т. 3.2.1 на ДОВОС).

Направеното уточнение на база картен материал (Графично приложение № 7) показва, че 23,39 ha от концесионната площ, разположени в най-южната част на концесията, попадат в границите на ЗЗ BG 0002063 "Западни Родопи". Поради специфичните особености на подземния рудодобив, при който се работи на значителни дълбочини под земната повърхност (100-250 м), без да се оказва каквото и да е влияние върху наземните терени, начините на тяхното ползване, както и наличните място-обитания на диви животни и птици. Подземна руднична дейност ще се извършва само в ограничена зона, от 303 ha, разположена в най-северната отдалечена от обхвата на ЗЗ "Родопи Западни" с код BG 00001030 и ЗЗ "Западни Родопи" – код BG0002063, на не по-малко от един километър от най-близката граница на защитените зони (показано на фигури 2.3-3 и 3.1-2 в ДОВОС и картата в Графично приложение № 7).

Дейностите в обхвата на наземните подобекти ще се осъществяват само в обхвата на производствената площадка "Грънчарица център". Както беше посочено, това са площи на обекти и подобекти от производствената площадка "Грънчарица център", възлизащи общо на 17,54 ha. **В останалите терени от концесионната площ, включително и в участъка с площ от 23,39 ha, попадащ в ЗЗ "Западни Родопи" с код BG 0002063, не се предвиждат никакви наземни и подземни дейности, така че върху тях не трябва да се очаква негативно въздействие.** Впрочем, в т. 5.6.4 и т. 6.6.2. на ДОВОС е дадена достатъчно пълна обосновка, че "… Реализацията на ИП няма да оказва съществено въздействие върху двете защитени зони по Натура 2000, които са в близост до площадката на "Грънчарица център". Направеният извод се основава на минимизираните емисии в атмосферен въздух и води, а именно :

– Ограничени емисии на вредни компоненти (прах, NO_x-, SO_2- и CO-газове), което има за резултат много ниските имисионни стойности за района на производствената площадка, дадени в следващата таблица (таблица 6.1-20 в т. 6.1.3.3 на Доклада за ОВОС):

Обобщени резултатите от имисионната оценка за площадка "Грънчарица център" съпоставени с нормативно допустимите концентрации за качество на атмосферния въздух

Параметри (замърсители)	*Имисионни стойности*		*ПДК-норма, mg/m³*	*C_{max} в % от ПДК-нормата*
	C_{max}, mg/m³	*X_m, m*		
	Ситуация 1			
NO_2	0,0019	989	0,04 1/	4.75
CO	0,00064	989	10,0 2/	< 0.01

SO_2	$2{,}68.10^{-6}$	989	0,125 [3/]	< 0.01
$ФПЧ_{10}$	0,00054	989	0,04 [4/]	1.35
Ситуация 2				
NO_2	0.00298	1555	0,04 [1/]	7.45
CO	0.00404	1555	10,0 [2/]	0.04
$ФПЧ_{10}$	0.0026	1555	0,04 [4/]	6.5

[1/] Средно-годишна норма (Наредба № 12/15.07.2010 г.);
[2/] Средно-денонощна норма (Наредба № 14/23.09.1997 г. посл. изм. и доп. ДВ бр. 42/2007 г.);
[3/] Средно-денонощна норма (Наредба № 12/15.07.2010 г.);
[4/] Средно--годишна норма (Наредба № 12/15.07.2010 г.).

– Прогнозната оценка показва, че на основата на предлаганите хидротехнически решения по управление на водите и твърдите отпадъци на обекта, въздействието върху качеството на водите на водоприемника р. Грънчарица ще бъде незначително – ще отговаря не само на изискванията за II-ра категория на водоприемника (съгласно отменената Наредба № 13/02.04.2007 г.), но и на специалните изисквания на Наредба № 12/2002 г. за води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване.

• Обстойно е разгледано и оценено въздействие на шумовото натоварване върху местообитанияна на животинските видове и птици (т. 5.7.1 и т. 6.9.1 на ДОВОС). Направената предварителна оценка за евентуалното въздействие показва, че:

- За оценка на нивото на шума в конкретни места на въздействие се прилага изчислителна методика съгласно т. 6.2 на *"Методика за общата звукова мощност, излъчвана в околната среда от промишлено предприятие и определяне нивото на шума в мястото на въздействие"* (изготвена на основание т. 4.5 на Приложение № 3 към чл. 6, ал. 1 на Наредба № 6/26.06.2006 г., утвърдена със заповед на Министъра на околната среда и водите № РД-199 от 19.03.2007 г.).

- Пресметнатите по общоприетата формула в *"Методика за ... "* нива на импулсен шум в определени места на въздействие в района на площадка "Грънчарица център", имат следните стойности:

- За най-близката точка от с. Кръстава L = 0 dBA, т. е. практически нулево шумово въздействие;

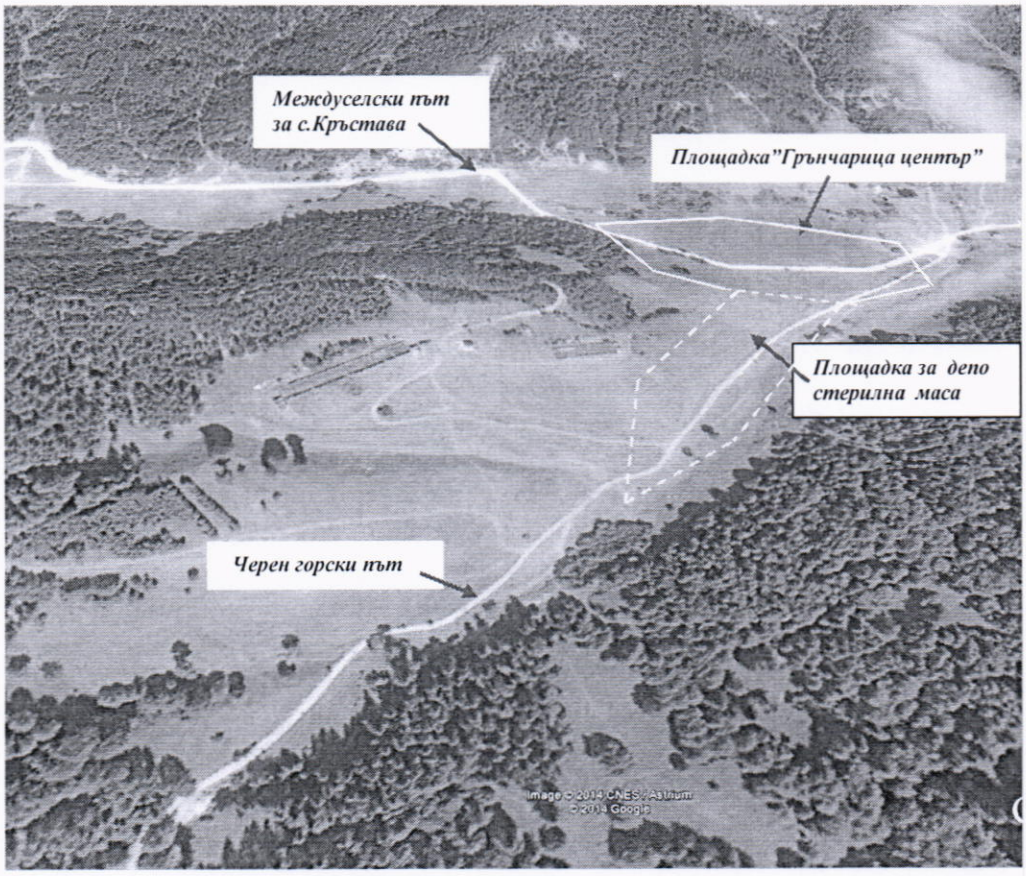
- За най-близката гранична точка на ЗЗ от "Натура 2000 "Западни Родапи" с код BG 0002063 L = 16,2 dBA.

Представените резултати от направения предварителен анализ показват, че не може да се очаква каквото и да шумово въздействие върху близки населени места. Не може да се очаква и шумово въздействие върху защитените територии с нива, които да влияят обезпокояващо върху местообитанията на животински видове в района.

• Направените литературни проучвания и посещения на място показват, че в състава на фауната на ограничения териториален обхват на площадка "Грънчарица център" не участвуват животински видове описани в Приложение 3 на Закон за биологично разнообразие. Наред с другите животински видове е посочено и присъствието на хищници от защитените видове – вълци (Canis lupus), мечки (Ursus arctos).

Не възразяваме на твърденията (т. 1.3), че в района на ЗЗ BG 0001030 има потенциални местообитания на мечки (Ursus arctos) и вълци (Canis lupus). Възразяваме обаче на твърдението в становището за невярна информация на стр. 124 от ДОВОС, че на територията на площадка "Грънчарица център" няма видове от Приложение 3, какъвто е мечката. Потенциални местообитания за мечки и вълци (в т. ч. бърлоги и укрития за мечката и биокоридорни местообитания за вълк) несъмнено има в гористия терен на посочената ЗЗ BG 0001030, разположен на значително разстояние южно от производствената площадка. Както

се вижда от показаната на фиг. 2.2-2 на стр. 6 в ДОВОС сателитна снимка (дадена по-долу), теренът на производствената площадка "Грънчарица център" (площ от 17,54 ha) е в обезлесената част от терасата на река Грънчарица, в непосредствана близост на пътя за с. Кръстава и други черни пътища и урбанизирани терени (кошари за овце, обитавана сграда за обслужване на водохващането на река Грънчарица в деривация "Бистришка"). Направените посещения на място, разговорите с местни хора, не дадоха основания да се твърди, че в тази ограничена територия на бъдещата площадка "Грънчарица център" има бърлоги и укрития за мечки или индикации за биокоридорни местообитания за вълци. Хищниците – вълци , лисици , мечки са изтласкани в по-труднодостъпните за човека горски райони. Направените проучвания показват, че на територията на площадка "Грънчарица център" няма животински видове описани в Приложение 3 на ЗБР.

Фиг. 2.2-2 **Сателитна снимка на терена, определен за производствената площадка "Грънчарица център" и за депото на нерудна скална маса (стерил), както и наличната пътна инфраструктура**

Във връзка с близостта на ЗЗ "Западни Родопи" (код BG 0002063) по Директивата за опазване на дивите птици, е отредено специално внимание на видовото разнообразие на птиците в района (над 30 от най-характерните видове). По отношение на птиците в района е посочено още, че "…Основните миграционни пътища за прелетни птици са Черноморският и Западно-българският. При миграцията по Западнобалканския път се използват долините на реките Въча, Чепеларска, Чепинска, Яденица, Върбица, Крумовица, и др., които са географски

достатъчно отдалечени от площадката на обекта. Има наблюдения за прелитания през седловината на връх Руен, тази между връх Преспа и връх Момчил, Триградско-Ягодинския район. Районът на р. Грънчарица остава в страни от миграционни пътища за прелетни птици".

2. Относно забележките в т. 2 на становището

Както е посочено по-горе в отговорите по т. 1, решението на РИОСВ - Пазарджик не изисква изготвяне и представяне на Доклад с оценка за съвместимост по реда на чл. 31 на ЗБР, транспониращ чл. 6 (3) на Директива 92/43ЕС за природните местообитания. Поради това не са извършвани теренни проучвания на орнитофауната с евентуално полево картиране на местообитанията, които са елементи на оценката за съвместимост по реда на чл. 31 на ЗБР. Впрочем съгласно изискванията, провеждането на сериозни терени проучвания е продължително изследване, обхващащо по време един или повече сезони. Такова изследване е наложително при решение за изготвяне на Оценка за съвместимост по реда на чл. 31 на ЗБР, какъвто в случая не се изисква. В тази връзка, в списъка на използваните методики, закони и наредби на т. 7 от ДОВОС не са посочени методики за полево картиране на местообитания, както и на теренни проучвания на орнитофауната в района на производствената площадка "Грънчарица център".

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Голяма част от представените становища са режисирани, не съдържат конкретни данни за негативно въздействие върху околната среда, опровергавайки експертната оценка на авторите – експерти по изготвения ДОВОС. Възприетият манипулативен подход за организирана и наложена редакционна форма на становищата с отрицателни заключения и мотиви, не дава представа за реалната гражданска позиция по отношение реализацията на Проекта за изграждане и експлоатация на находището „Грънчарица Център". Задължително трябва да се отчита гражданската позиция при изграждане на нови промишлени обекти, но не трябва да се елиминира обстоятелството, че съгласно ЗПБ и Конституцията на РБ подземните богатства са със статута на държавна, а не общинска собственост и когато няма конфликт между технология и въздействие върху околната среда, не може и не трябва с популистки и неаргументирани мотиви да се оспорва реализацията на значим за страната проект, свързан с добива и получаването на стратегически волфрам-съдържащ пазарен продукт, при спазването на всички изисквания за екологосъобразност. Икономическото развитие на държавата трябва разумно и целенасочено да се съчетава между туристическия бизнес и промишлената реиндустриализация – ръководен принцип в Европа и света.

08.12.2014г.
гр. Пловдив

Изпълнителен Директор: .....
/инж. Георги Налджиев/

"РЕСУРС 1" Пловдив АД